Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 179 (8419). 20 сентябрь, 1984 йил • ПАЙШАНБА • Баҳоси 3 тийин.

БАРАКАЛЛА, ЗУЛФИЯ

◆ Бўка районидаги К. Маркс номли колхоз меҳнаткашлари 2-бригада теримчиси Зулфия Ойдинова шаънига ана шундай илиқ сўзлар айтмоқдалар. Бу илғор теримчи республикамиз юбилейи шарафига 6 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган. Айни кунларда ғайрат-шижоат кўрсатиб 150—160 килограммдан дурдона теришга эришяпти.

60

ТЕРИМДА ЮКСАК УЮШҚОҚЛИК, ИНТИЗОМ НАМУНАЛАРИНИ КЎРСАТАЙЛИК

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

• Барча куч ва техника воситаларини сафарбар этиб, теримни кун сайин жадаллаштирайлик.

• Коммунистик райони пахтакорлари тажрибасини кенг қўллаб, сортлар салмоғи ва тола чиқишини кўпайтириш учун давлатга фақат кондицияга етказилган хомашё топширайлик.

• Социалистик мусобақа илғорларини моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг барча усулларидан фойдаланайлик. • Зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажаришга эришайлик.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

ДАДИЛ ҚАДАМЛАР

ЯНГИЙЎЛ. Назарали Ниёзов номли колхоз деҳқонлари ғўза парваришини намунали ўтказиб, мўл ҳосил етиштирган эдилар. Улар йиғим-теримга ҳам уюшқоқлик билан киришдилар. Ҳар бир бригада бўйича пахта териш ва тайёрлаш юзасидан қатъий графиклар тузиб чиқилган. Бу графикларнинг бажарилишини колхоз правлениеси аъзолари назорат қилиб бормоқдалар. Дастлабки кунданоқ кўпмингкилограммчи теримчилар ҳаракати авж олдирилди. Колхоз дадил қадамлар билан марра сари илдам бораётир. Ўтган куни хўжаликда 25 тонна пахта тайёрланди. Мавсум бошидан буён тайёрланган пахта 211 тоннадан ошиб кетди.

Ўзаро мусобақада колхознинг Маҳам Бералиев бригадаси олдинда бораётир. Бригаданинг Зайнаб Йўлдошева, Мелихон Чилтинбоева, Ҳамро Эралиева сингари теримчилари хирмонга 80—100 килограммдан «оқ олтин» тўкмоқдалар.

ШИФОКОРЛАР ДАЛАДА

ШУ район пахтазорларида оқ халатли шифокорларни ҳам тез-тез учратишингиз мумкин. Улар аҳолининг соғлиғи тўғрисида ғамхўрлик қилиш билан бирга йиғим-теримда пахтакорларга ҳам ёрдам бермоқдалар. Шифокорларнинг ёрдамчи отрядлари терган пахта ҳозиргача 12 тоннага етди. Район санитария-эпидемиология станцияси ходимларидан Хосият Пирматова, Қумри Ҳамдамова, Фарида Жалолова ўртоқлар теримда бошқаларга ўрнак кўрсатмоқдалар.

«БИЗ БИР ЁНДАН»...

ОҚҚЎРҒОН. «Ўрнимиз шу кунларда пахтазорда. Сизлар бир ёндан бизлар бир ёндан». Район пенсионерлари, меҳнат ва уруш ветеранлари ана шундай ташаббус билан чиқдилар. Айни кунларда ҳар бир колхоз ва совхозда пенсионерлардан тузилган мадад бригадаси актив фаолият кўрсатмоқда. Михаил Соровокин, Баҳри Тоҳирова, Абдураим Оққулов, Ориф Жўраев сингари меҳнат ветеранлари ўз тенгдошларига ўрнак бўлиб ишламоқдалар. Улар мавсумда кам деганда 1,5 тонна пахта териш мажбуриятини олганлар. Мададкорларнинг отрядларига кун сайин янги кучлар келиб қўшилмоқда.

ҒАЙРАТЛИ МЕХАНИЗАТОРЛАР

ШУ райондаги С. Сегизбоев номли совхозда бу йил етиштирилган ҳосилнинг 9350 тоннасини «зангори кема»ларда териб олишга аҳд қилганлар. Ана шу мақсадда ғўза парвариши давомида зарур агротехника тадбирлари амалга оширилди. Далалар машина теримига барвақт тайёрланди. Дефолиация ўз муддатида ўтказилди. Терим машиналари тахт қилинди. Совхоз механизаторлари машина теримига киришилган дастлабки кунларданоқ ўзларига биркитилган техникадан унумли фойдаланиш учун курашмоқдалар. Н. Адаменко, К. Умиров, А. Маткаримов сингари механик-ҳайдовчилар кунига хирмонга 6—8 тоннадан «оқ олтин» тўкмоқдалар.

«ЗАВҚ»ДАН ЗАВҚ ОЛИБ

ПИСКЕНТ. Тельман номли колхозда далада ишлаётганларнинг маданий ҳордиқ чиқаришларига катта эътибор берилаётир. Бу теримчиларнинг меҳнат унумдорлиги юқори бўлишини таъминламоқда. Бунда колхозда тузилган «Завқ» ҳаваскорлик ансамбли қатнашчиларининг хизмати катта бўлаётир. Ансамбль ҳаваскорлари бригадама-бригада юриб, дала шийпонларида концерт қўйиб бермоқдалар. Ўтган куни улар колхознинг Турсунали Сатторов бригадаси пахтакорлари меҳмони бўлдилар. Дала шийпонида уюштирилган концертда Равшан Ниёзов, Ортиқ Сайфутдинов сингари хонандалар, Наргиза Абдиева сингари рақкосалар ўзларининг хилма-хил санъатлари билан пахтакорларга завқ бағишладилар.

БУЛАРДАН ЎРНАК ОЛИНГ!

● ОҚҚЎРҒОН районидаги «Ленинобод» колхози кўпмингкилограммчи теримчилари ўзаро мусобақани кундан кун кучайтириб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Суратларда: (юқоридан пастга) Расима Чахоева, Оқжаҳон Бекжигитова, Ҳадича Иляшева. Улар кунига 100—120 килограммдан ошириб «оқ олтин» термоқдалар.

П. Эргашев фотолари.

ОҚ ОЛТИН — ВАТАНГА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 19 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун—районлар; иккинчи устун—бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Чиноз	0,94	7,47	—	—
Янгийўл	0,74	5,97	—	—
Пискент	0,51	3,38	—	—
Оққўрғон	0,75	3,17	0,04	0,04
Бекобод	0,65	3,09	0,01	0,01
Бўка	0,77	3,08	0,17	0,40
Коммунистик	0,97	3,03	1,00	1,91
Ғалаба	0,87	2,44	0,78	1,12
Ўрта Чирчиқ	0,40	1,25	—	—
Область бўйича:	0,71	3,36	0,21	0,36

СЎЗ — МЕХАНИК ҲАЙДОВЧИЛАРГА

МАШИНАЛАР ИШ УНУМИНИ ОШИРАМИЗ

КОЛХОЗИМИЗ пахтакорлари ўтган йили ҳар гектар ердан 39 центнердан пахта йиғиштириб олган эдилар. Бу райондаги энг юқори кўрсаткичлардан бўлиб, йиллик планда белгиланганидан беш центнер ортиқ эди. Бироқ очиғини айтганда, ўтган йилги натижалардан кўнглимиз тўлмади. Чунки ҳосилдорлик гарчи юқори бўлса-да, ишимизнинг сифати паст бўлди, тайёрланган ҳосилнинг асосий қисми паст сортларга топширилди. Хўжалигимизда машина йиғим-терими плани ўлда-жўлда қолиб кетди. Шунга кўра колхозчиларимизнинг йиллик даромадлари ҳам анча кам бўлди.

Ўтган йили йўл қўйилган камчиликлардан колхозимиз деҳқонлари, айниқса, биз механизаторлар тўғри хулоса чиқариб олдик. Ёз бўйи Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи шарафига ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш ва ҳар йилгидан мўл-кўл сифатли толали хомашё тайёрлаш мақсадида ҳалол меҳнат қилдик. Ғўза парваришини юқори агротехника қоидалари асосида олиб бордик. Шу билан бир қаторда йиғим-терим мавсумига ҳам пухта тайёргарлик кўрдик. Асосий эътиборни мавжуд машина ва механизмларни сифатли ремонтдан чиқаришга қаратдик. 20 та пахта териш машинаси, 8 та кўрак чувиш механизми, 2 та кўрак териш агрегати ва прицепларни муддатидан олдин старт чизиғига келтириб қўйдик.

Кўп йиллик тажрибаларимиз энг масъулиятли паллада — йиғим-терим даврида техникалар кучидан фойдаланиш қанчалик тўғри йўлга қўйилса, иш унуми шунчалик юқори бўлишини кўрсатмоқда. Шунинг учун ҳам биз тажрибали механизаторлардан махсус комиссиялар тузиб, йиғим-теримга тушишдан олдин пахта териш машиналарини яна бир бор кўздан кечирдик. Механизмлардаги арзимасдек туюлган камчиликларни ҳам тўла бартараф этдик.

Амалга оширган ишларимиз зое кетмади. Машина теримининг дастлабки кунлариданоқ ўз самарасини бера бошлади. Шу кунларда Норхўжа Хўжақосимов, Виктор Ким, Ўринбой Чинозов, Ҳасан Мухторов сингари илғор механизаторларимиз теримда бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Бу ўринда механик-ҳайдовчилар ўртасида ўзаро социалистик мусобақанинг ошкоралиги ва таъсирчанлигини оширишга алоҳида аҳамият берилаётганлиги муҳим роль ўйнамоқда. Механизаторларимиз пайкалларни саралаб, майдондаги ғўзалар 65—70 процент очилгандан сўнггина ишга киришмоқдалар. Теримдан сўнг бу майдонларни колхоз томонидан тузилган махсус сифат комиссияси вакиллари механик-ҳайдовчидан қабул қилиб олмоқдалар. Механик-ҳайдовчини рағбатлантириш ёки аксинча уни огоҳлантириш иш сифатига қараб белгиланмоқда.

Куни-кеча матбуотда етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай уюшқоқлик билан йиғиб-териб олиш юзасидан Коммунистик райони меҳнаткашларининг тадбирлари эълон қилиниши хўжалигимиз механизаторларини ҳам янада унумли ишлашга руҳлантириб юборди. Эндиликда ҳар бир механик-ҳайдовчимиз ўз зиммаларига 80—100 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини қабул қилдилар. Бунинг учун бизда барча имкониятлар мавжуд. Колхозимизда йиғим-терим ишлари «дала — бункер—прицеп — пункт» усулида, уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Бу эса кунлик пахта тайёрлашнинг ўсишида ўз самарасини кўрсатмоқда.

А. ИКРОМОВ,
Ғалаба районидаги Энгельс номли колхоз механизатори.

КЕЛИНГ, МУСОБАҚАЛАШАЙЛИК

Механизаторлик касбида ишлаётганимга йигирма йилдан ошди. Ўтган давр мобайнида озми-кўпми совхозимиз бўйича ҳосилдорликнинг ошишига, пахтадан мўл-кўл ҳосил етиштирилишига ўзимнинг ҳиссамни қўшдим. Кейинги йилларда 1-бўлимдаги Халил Иброҳимов бошлиқ бригадада ишлаяпман. Бригадамиз аҳли республикамиз юбилейи шарафига 125 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилганлар. Ана шу ҳосилнинг асосий қисмини техника ёрдамида териб олишимиз керак. Бу вазифа эса ҳамкасбим ҳамда мусобақадошим Мусаддин Шоазимов иккаламизнинг зиммамизга юклатилган. Биз йиғим-терим даврида иш унумдорлигини ошириш, техника кучидан самарали фойдаланиш юзасидан ўзаро маслаҳатлашиб олдик. Шу тариқа мавсум охиригача 150 тоннадан — жами 300 тонна пахта теришга аҳд қилдик. Ҳозирги кунларда амалга ошираётган ишларимиз ана шу аҳдга яраша бўлмоқда. Ҳар куни ўз бункерларимиздан 7—8 тоннадан пахта тўкишга эришяпмиз.

Хўжалигимизда биз каби ўзаро социалистик мусобақа асосида иш юритаётган механизаторлар кўпчиликни ташкил қилишади. Жумладан, Нурмат Норматов, Машраб Тошматов, Абдурашид Зейтуллаев сингари тажрибали механизаторларимиз ҳам шу кунларда асосий диққат-эътиборни етиштирилган ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишга қаратмоқдалар. Уларнинг ғайрат-шижоатлари туфайли ҳар куни 71 та пахта териш машинаси далаларда юқори унум билан ишлатилмоқда, кунига 340—350 тоннадан пахта техника ёрдамида териб олиниб, пешма-пеш қабул пунктларига жўнатилмоқда. Бу эса совхозимиз меҳнаткашлари юбилей йилида уяжак 13 минг 100 тонналик «оқ олтин» хирмонининг 75 процентини техника ёрдамида териб олиш ва асосий қисмини юқори сортларга топшириш имконини беради. Шу боисдан ҳам механизаторларимиз ўзаро социалистик мусобақани янада авж олдиришга ҳаракат қилмоқдалар.

Р. ЖАББОРОВ,
Пискент районидаги «Пискент» совхози механизатори.

ЮКСАК МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

18 сентябрь куни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко Греция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Х. Флоракисга Ленин орденини топширди.

Ўртоқ К. У. Черненко юксак мукофотни топшириш чоғида нутқ сўзлаб, қуйидагиларни айтди:

Азиз ўртоқ Флоракис!

Зиммамга юкланган ёқимли вазифани чуқур мамнуният туйғуси билан адо этаман. Сизга — халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби, Греция қаҳрамон Коммунистик партиясининг синалган раҳбари ва грек халқининг содиқ фарзандига ҳар бир коммунист учун азиз бўлган мукофотни — Ленин орденини топширишга ижозат бергайсиз.

Сиз катта революцион хизматларингиз учун, империализм ва реакцияга қарши, тинчлик, демократия ва социал тараққиёт йўлидаги фидокорона курашингиз учун, шунингдек Греция билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшганлигингиз учун ҳамда туғилган кунингизга етмиш йил тўлиши муносабати билан шу мукофотга сазовор бўлдингиз.

Сиз суронли синфий жангларда чиниққан, уруш йилларининг олов-оташларидан ўтган грек революционерларининг шонли авлодига мансубсиз.

Сиз ва ўртоқларингиз реакцион маъмурларнинг қувғинларига бардош бердингиз. Сиз халқ озодлиги учун мардонавор жанг қилдингиз, ўз партиянгизнинг шон-шарафини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб, марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми байроғига содиқ бўлиб қолдингиз.

Бугунги кунда Сиз Греция коммунистларининг муносиб раҳбарисиз. Сиз ўз мамлакатингиз меҳнаткашларининг дахлсиз ҳуқуқлари ва ҳаётий манфаатлари учун, чинакам демократик ички ва ташқи сиёсат учун олиб бораётган курашнинг олдинги сафида бормоқдасиз. Чинакам демократик ички ва ташқи сиёсат грек халқининг миллий манфаатларига мос бўлиб тушади.

Империализм агрессив доираларининг айби билан ҳозир дунёдаги вазият хатарли даражада кескинлашиб кетди.

Шундай бир шароитда Грециянинг тинчликсевар ташқи сиёсати, унинг қўшни давлатлар билан, шу жумладан Совет Иттифоқи билан дўстлик ва ҳамкорликка интилаётганлиги жаҳон ядро уруши хавфига қарши курашнинг салмоқли омилларидан бири бўлиб қолмоқда.

Биз бу сиёсатни қадрлаймиз ва мамлакатнинг илғор демократик кучлари шу сиёсатни шакллантиришда қандай роль ўйнаётганликларини биламиз.

Ўртоқ Флоракис, Сизнинг оташин ватанпарварлигингиз, тинчлик, ўз ватанингиз озодлиги ва мустақиллиги ишига астойдил содиқлигингиз грек халқи ўртасида Сизга муносиб шуҳрат келтирди. Сиз бошқа кўпгина мамлакатлардаги тинчлик ва тараққиёт тарафдорларининг ҳурматига сазовордирсиз.

Қатъий коммунистик эътиқод, улуғ марксизм-ленинизм таълимотини ижодий қўлланиш маҳорати ва бу таълимотни бузиш йўлидаги барча уринишларга муросасизлик Сизни юксак обрў-эътиборга, шу билан бирга, айтишим мумкинки, партиядаги ўртоқларингизнинг самимий иззат-ҳурмати ва меҳр-муҳаббатига сазовор қилди.

Мен Грецияда бўлганимда грек коммунистларининг ўз Марказий Комитети Бош секретарига нисбатан шундай ҳис-туйғуларни изҳор этаётганликларига ишонч ҳосил қилган эдим.

Биз, Совет Иттифоқи коммунистлари учун эса Сиз маслакдош ва сафдошгина бўлиб қолмай, шу билан бирга мамлакатимизнинг чин ва ишончли дўсти ҳамдирсиз.

Сиз партияларимиз ўртасидаги қардошларча муносабатларни ривожлантиришга, Греция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстона ҳамкорликни кучайтиришга катта ҳисса қўшмоқдасиз.

Ўртоқ Флоракис, Сизни етмиш ёшга тўлишингиз ва Ленин ордени билан мукофотланганлигингиз билан сидқидилдан муборакбод этишга ижозат бергайсиз.

Биз ҳаммамиз Сизга сиҳат-саломатлик, узоқ умр ва грек халқи фаровонлиги йўлида, тинчлик, демократия ва социализм ғоялари тантанаси йўлида самарали ишлашингизни астойдил тилаймиз.

Ўртоқ Х. Флоракис жавоб нутқида ўз фаолиятига шу қадар юксак баҳо берилганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва шахсан ўртоқ К. У. Черненкога самимий миннатдорчилик изҳор этди. У мана шу юксак ва фахрли мукофот Греция Коммунистик партияси курашининг эътироф этилишини билдиради, КПСС билан Греция Компартияси ўртасидаги мустаҳкам алоқаларни ифода этади, деб таъкидлади.

Бу мукофот, деди ўртоқ Х. Флоракис, миллий мустақиллик, тинчлик, демократия ва социализм учун курашда шахсан менинг зиммамга ва бутун партиямиз зиммасига яна ҳам кўпроқ масъулият юклайди.

Империалистлар, деб таъкидлади у, дунёдаги вазиятни хатарли даражада кескинлаштириб юбормоқдалар. Дунёни Америка империализми ва гумашталарининг даъволаридан ҳимоя қилиш йўлидаги курашни авж олдириш ниҳоятда зарур масаладир.

Мана шу умуминсоний вазифани бажаришда улуғ Совет Иттифоқи биринчи сафларда бормоқда.

Ҳар бир соғлом фикрловчи киши, у қандай мафкуравий позицияда турганлигидан қатъий назар, Совет Иттифоқининг тинчликсевар таклифларини бутун инсоният учун бирдан-бир чора деб билмоқда. Бунинг устига Совет Иттифоқининг ялпи тинчлик ишига қўшаётган мана шу белгиловчи ҳиссаси гап-сўзлар билангина чекланиб қолаётгани йўқ. Бу ҳисса амалий ишларда ўз ифодасини топмоқда ҳамда Совет экономикаси ва жамиятидан талайгина маҳрумликлар талаб этмоқда. Ҳеч қандай антисоветизм бу ҳақиқатни яширишга ва бизнинг Совет Иттифоқи билан ҳамда бошқа социализм мамлакатлари билан бирдам бўлишимизга халақит қилишга қодир эмас.

Биз Ленин партиясига, меҳнаткаш совет кишисига иззат-ҳурматимизни изҳор этамиз. Меҳнаткаш совет кишисининг иши ва меҳнати, ватанпарварлиги ва юксак интернационализми у тинчлик ишига қўшаётган чинакам ҳиссанинг қудратли пойдеворидир.

Биз ленинизмни ҳимоя қилиш ҳар бир коммунистнинг асосий бурчи деб ҳисоблаймиз. Греция Коммунистик партияси мамлакатимизнинг Совет Иттифоқи билан барча соҳаларда алоқалари ривожлантирилишини ёқлаб чиқмоқда. Биз буни халқлар бахт-саодати учун, регионда тинчликни таъминлаш учун жуда қимматли омил деб биламиз.

Ўртоқ К. У. Черненко, грек халқи Сизнинг Совет Иттифоқи Болқон ярим оролида ядросиз зона вужудга келтириш тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватлайди, деган баёнотингизни мамнуният билан кутиб олди.

Пировардида ўртоқ Х. Флоракис Греция Компартияси Марказий Комитети номидан ўртоқ К. У. Черненкога социалистик жамиятни янада такомиллаштириш ва халқаро тинчликни мустаҳкамлаш учун курашда яна ҳам кўпроқ муваффақиятларга эришишни тилаб билдирган қизғин истакларни топширди.

Мукофотни топшириш маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев, СССР Олий Совети Президиумининг секретари Т. Н. Ментешашвили, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, шунингдек ГКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси К. Цолакис ва ГКП Марказий Комитетининг аъзоси К. Гацос ҳозир бўлдилар. Улар Х. Флоракисни мукофот билан қизғин ва самимий муборакбод этдилар.

(ТАСС).

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

СОФИЯ КАМОЛОВАНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ

Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси София Камолова 1986 йил ҳисобига маҳсулот бера бошлади. У бундан ўн йил аввал корхона остонасига биринчи марта қадам қўйган эди. Комбинатнинг энг яхши тўқувчиларидан бири Мария Чекмазова дастлабки кунларданоқ қизга ўз касби сирларини ўргата бошлади. У ҳар бир операцияда вақтни тежашга ёрдам берадиган илғор усулларни ўзлаштиришда Софияга кўмаклашди. Ҳозир София тармоқ нормасидаги 21 та ўрнига 30 та станокда ишламоқда. Бу эса ҳар куни пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқаришга имкон бермоқда.

(ЎзТАГ мухбири).

Олмазордаги 5-авторемонт заводи «ГАЗ М-24» автомобиллари ва турли маркадаги микроавтобусларни ремонтдан чиқаришга ихтисослашган йирик корхоналарнинг бириднр. Ҳар йили бу ерда 1500 дан зиёд шундай транспорт воситалари қайта тикланади.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 60 йиллик тўйи нишонланадиган бу қутлуғ йилда коллектив аъзолари зиммаларига юксак мажбуриятлар қабул қилишган. Улар ваъдани муваффақиятли адо этиш учун зарбдорона меҳнат қилмоқдалар. Ушбу суратда корхона йиғув цехининг илғор ишчиси Абдушукур Қўшчоновни кўриб турибсиз. Бу моҳир созловчи топшириқларни аъло даражада бажариб, мусобақа илғорлари сафида бормоқда.

ЭЛ ЭЪТИБОРИДАН ҚОЛМАНГ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми материаллари корхонамиздаги барча цех партия ташкилотларида атрофлича ўрганиб чиқилди. Бўлиб ўтган йиғилишларда эришилган ютуқларни давр талаби нуқтаи назаридан баҳоланиб, кадрларга нисбатан талабчанликни янада ошириш, ҳар қандай нуқсонларга қарши кескин кураш бошлаш зарурлиги алоҳида уқтирилди.

Дарҳақиқат, эгалланган марраларга давр талаби нуқтаи назаридан қарасак ҳали кўп иш қилиниши лозимлигини пайқаймиз. Пленум материалларида халқ хўжалигининг барча тармоқлари қатори машинасозлик саноатида ҳам мавжуд резервлардан ҳамон қониқарсиз фойдаланилаётганлиги, топширилган иш учун кадрларда масъулият ҳиссини яна ҳам ошириш лозимлиги уқтирилди.

Корхонамиз партия комитети кадрлар билан ишлашга алоҳида эътибор бериб келмоқда. Бинобарин, ҳамма ишлар тақдири кадрлар билими ва маҳоратига боғлиқдир. Беш йилликнинг ўтган даври мобайнида кадрларни жой-жойига қўйишда катта сифат ўзгаришлари рўй берди. Цех ва бўлим раҳбарлари тубдан янгиланди. Олий маълумотли, ишлаб чиқаришда тажриба тўплаган, омма билан ишлаш қобилиятига эга бўлган кадрлар бу лавозимларга тавсия этилди. Шуниси қувончлики, цех раҳбарларидан 12 киши бевосита ишчилар орасидан чиққан. Улар дастлабки кўникмани ишчилар мактабида олишган. Бундай эл эътиборини қозонган кадрлар орасида узеллар йиғиш цехи бошлиғи Б. Розиев, халқ истеъмоли товарлари цехи бошлиғи К. Е. Яхина, электроремонт цехи бошлиғи В. С. Попов каби кишилар бор. Улар меҳнатда ва юриш-туришда ишчилар ўртасида шахсий намуна бўлмоқдалар, ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилиш билан бирга тарбиявий ишларни ҳам кенг кўламда олиб бормоқдалар. Шу боисдан ҳам ишлаб чиқаришнинг бу муҳим участкаларида узилишлар содир бўлмайди, планлар доимо ортиғи билан адо этилади.

Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари нуқтаи назаридан ҳар бир раҳбар кадр бажараётган ишларни атрофлича таҳлил қилиб чиқдик. Шуниси ачинарлики, айрим ҳолларда раҳбарларимиз топширилган участка учун масъулиятни тўла ҳис этмаётганликлари, зарур тажриба ва маҳоратга эга эмасликлари маълум бўлди. Улар илгари ҳам бир неча бор огоҳлантирилган эдилар. Лекин танқид айрим раҳбарларга ўз вақтида таъсир қилмади. Шундан кейин қозон цехи бошлиғи М. М. Костин, қозон пайвандлаш цехи бошлиғи Р. С. Уланов, завод директорининг капитал қурилиш ишлари бўйича ўринбосари Л. М. Новосельцевни ўз вазифаларидан бўшатишга тўғри келди.

Раҳбарлик ва партия комитети назоратининг сустлигидан фойдаланган бош инженер ўринбосари Г. М. Гершензон ҳам ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилишга ўтиб олганлиги аниқланди. Меҳнат ва иш ҳақи бўлими бошлиғи З. С. Артемьева меҳнат тўғрисидаги қонунни бир неча бор бузди. Биз энди бундай ҳоллар билан келиша олмаймиз. Г. М. Гершензон ҳам, З. С. Артемьева ҳам ўз вазифаларидан бўшатилди. Бундай мисолларни бошқалар учун сабоқ бўлсин деган мақсадда тилга олиб ўтмоқдаман. Улар кўпчилик билдирган ишончни оқлай олмадилар. Эл эътиборидан четда қолиб, неча йиллар давомида йиғилган обрўни бир-икки ножўя ишлари билан тўкиб юбордилар.

Биз цех партия ташкилотларида бўлиб ўтган умумий йиғилишларда кадрлар масаласини ҳам, ишлаб чиқаришдаги аҳволни ҳам синчковлик билан муҳокама қилдик. Область партия комитети IV пленумида шартнома бўйича маҳсулот етказиб бериш айрим жойларда қониқарсиз аҳволда эканлиги танқид қилинган эди. Бундай нуқсонлар бизда ҳам мавжуд. Пленум қарорлари асосида биз буюртмачиларга маҳсулотлар қай тарзда етказиб берилаётганлигини атрофлича ўрганиб чиқдик. Бу масала илгари ҳам йиғилишларда бир неча бор муҳокама қилинган эди. Эндиликда эса шартномани бажариш масаласи яна ҳам қатъий қилиб қўйилмоқда.

Партия комитети ўз мажлисларида цех бошлиқларининг шу масала юзасидан ҳисоботларини тинглаб боряпти, маъмурият фаолиятини контрол қилувчи комиссия масъулиятини ошириш юзасидан зарур чораларни кўряпти. Коммунист А. Сахапов раҳбарлик қилаётган бу комиссия аъзолари шартномалар қандай бажарилаётганлигини цехма-цех юриб, бир неча бор ўргандилар. Лекин шунга қарамай иккинчи кварталда маҳсулот етказиб бериш бўйича белгиланган топшириқни бажара олмадик. 11 та химия ускунаси ўз вақтида буюртмачиларга етиб бормади. Бу мисол ҳам ҳали ишимизда кўпгина камчиликлар борлигини, ҳамма раҳбарлар ҳам масъулиятни тўла ҳис этган ҳолда ишламаётганликларини кўрсатади.

Шартнома шартларининг нима учун бажарилмаётганлигини кейинроқ биз партия комитетида муҳокама қилдик. Қозон пайвандлаш цехи бошлиғи Р. А. Пак, бош металлург Б. М. Туревский, таъминот бўлими бошлиғи Т. Жумашев ва бошқа ўртоқлар фаолияти жиддий таҳлил қилинди. Айбдорлар қаттиқ жазоланди, йўл қўйилган нуқсонларни тугатиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди. Ҳозир бу тадбирлар қандай бажарилаётганлиги пухта назорат остига олинган.

Олдимизга қўйилган вазифаларни бажармоқ учун энг аввало янги техника ва илғор технологияни жорий этиш талаб этилади. Заводда илмий техника тараққиёти бўйича 1990 йилгача мўлжалланган программа ишлаб чиқилган. Программанинг бир қисми ҳозироқ амалга оширилмоқда. Техникани тараққий эттиришда коммунистлар, барча инженер-техник ходимлар муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Шу кунларда корхонамизда рақамли программалашган 20 та металл қирқиш станоги ишлаяпти. Универсал станокларда трубокомпрессорлар ғилдирагини қайта ишлаш яхши самара бермади, иш унумдорлиги мўлжалдагидек бўлмади. Шундан сўнг завод рақамли программалашган усулда бошқариладиган станоклар сотиб олди. Бу янгилик бешта токарь ва 3 та универсал станокнинг ишини тежаш имкониятини берди. Бўшаган майдонда қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бундан корхона 105 минг сўмлик иқтисодий самара олаяпти.

Шунга қарамай ҳали корхонамизда қўл меҳнатининг салмоғи каттадир. Корхона конструкторлари ва технологлари қўл меҳнатини енгиллаштириш мақсадида ошхона жиҳозларини электр билан полировка қилиш линиясини ишлаб чиқдилар. Натижада унумдорлик уч марта ошди, беш кишини бошқа участкаларга ўтказиш имкони туғилди. Бундай янгиликларни яратишда А. Н. Троянов, В. Н. Антонова каби коммунистлар актив иштирок этдилар.

Яқинда шаҳар партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида корхонамиз коллективи бажараётган ишлар устида ҳам тўхталиб ўтилди. Ижобий натижалар тилга олинди, йўл қўйилаётган нуқсонлар танқид қилинди. Корхона раҳбарларига фонд қайтими йил сайин камайиб бораётганлиги кўрсатилди. Ҳақиқатан ҳам бу танқид ўринлидир. Қимматбаҳо ускуналар сотиб олинаётганлиги учун ҳам фонд қайтими камайиб бормоқда. Завод партия ташкилоти бутун коллектив ускуналарнинг сменали коэффициентини ошириш, мавжуд қувватлар самарадорлигини ўстириш устида жиддий иш олиб бормоқдалар. Бу соҳадаги муаммолар ҳал қилинсагина, заводда фонд қайтими ортиши мумкин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми, Тошкент область партия комитетининг IV пленуми қўйган вазифалар ҳар бир раҳбар кадрдан, ҳар бир коммунистдан, бутун коллективдан тўла қувват билан ишлашни, бор имкониятларни ишга солишни талаб қилмоқда. Ҳеч шубҳа йўқки, коммунистларимиз, барча ишчилар партия олдимизга қўяётган янги вазифаларни шараф билан бажарадилар, партия давлат интизомини мустаҳкамлаш, ташкилий-тарбиявий ишлар самарадорлигини оширишда янги-янги ютуқларни қўлга киритадилар.

А. БУГАЕВ,
Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи партия комитетининг секретари.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

АҲОЛИ РЎЙХАТГА ОЛИНАДИ

МАМЛАКАТИМИЗДА аҳолини Бутуниттифоқ рўйхатга олиш тадбирлари мунтазам ўтказиб турилади. Тахминан ҳар ўн йилда бир марта шундай иш амалга оширилади. Ҳаммага маълумки, сўнгги рўйхатга олиш 1979 йилнинг январида ўтказилган эди.

Совет Иттифоқида аҳолини рўйхатга олиш катта сиёсий ва халқ хўжалик аҳамиятга эгадир. Рўйхатга олиш материаллари халқ хўжалигини жорий ва истиқболли планлаштиришда, улардан турли хил илмий-тадқиқотлар учун фойдаланишда, мамлакатимизнинг хўжалик ва маданий ҳаётини ва унда бўлаётган ўзгаришларни ўрганишда жуда зарурдир.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси 1985 йилда аҳолини оралатиб социал-демографик тадқиқ қилишни ўтказишни мақсадга мувофиқ деб топди. Бундай тадқиқот биринчи марта ўтказилади ва у мамлакатимизда тахминан 14 миллион кишини, шу жумладан, областимизда 100 мингга яқин кишини қамраб олади.

Тадқиқот натижалари аҳоли сўнгги марта рўйхатга олингандан кейин ўтган вақт ичида мамлакат аҳолиси составидаги ўзгаришларни кузатиш имконини беради. Чунки аҳоли доим ҳаракат ва ўзгариш жараёнида бўлади. Ҳар куни мамлакатимизда минглаб болалар туғилади, минглаб кишилар турмуш қурадилар, истиқомат қилиш учун бир жойдан иккинчи жойга кўчадилар, иш жойларини ўзгартирадилар ва ҳоказо.

Ана шулар туфайли мамлакатимиз территорияси бўйлаб жойлашган аҳоли сони, состави нисбатан тез ўзгариб туради. Тадқиқот натижалари ривожланган социалистик жамиятда социал ва демографик жараёнларнинг боришини кенг кўламда ўрганишга, совет кишиларининг фаровонлигини янада оширишни таъминлаш бўйича янги вазифаларни аниқлашга ёрдам беради. Бунинг натижалари бошқарув ва планлаштириш учун ахборотларнинг муҳим қисмини ташкил этади, катта социал ютуқларни ёрқин намоён этади.

Тадқиқот программасига муҳим масалалар, қисман 1979 йилдаги Бутуниттифоқ рўйхатида аҳолидан олинган муҳим саволлар ҳам киритилган. Жумладан, биз аҳолининг билим даражаси, ёши ва миллий состави, меҳнат ресурсларининг структураси қандай ўзгарганлиги ҳақида батафсил маълумот оламиз. Аҳолининг кўчиши, айниқса, қишлоқдан шаҳарга томон кўчиши, аҳолини яшаш воситалари манбалари бўйича тақсимлаш тўғрисида аниқ тасаввурга эга бўламиз.

1970 ва 1979 йилларда ўтказилган Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатидан сўнг ўтган вақт ичидаги мавжуд маълумотларни таҳлил қилиш аҳоли составида содир бўлган муҳим демографик ўзгаришлар характеристикасини бериш имконини яратади. Бизнинг областимизда эса у 493 минг кишига кўпайди ва ҳозирги вақтда 1 миллион 964 минг кишини ташкил этмоқда.

Областимизда аҳоли умуман мамлакат миқёсидагига қараганда нисбатан интенсив кўпаймоқда. Лекин у республикамиздагига нисбатан бироз кам. Шунга қарамай областимиз ҳали жалб қилинмаган кўп меҳнат ресурсларига эга. Улардан тўлароқ ва оқилона фойдаланиш учун кичик шаҳарларда айрим министрликлар ва идораларга қарашли йирик саноат корхоналарининг филиаллари ташкил этилмоқда. Аҳолининг қишлоқдан шаҳарга оқиши, шунингдек, маъмурий ўзгаришлар шаҳар аҳолисининг ортишига таъсир кўрсатмоқда. 1970 йилдан то ҳозирги вақтгача шаҳар аҳолиси 272 минг кишига кўпайди ва эндиликда шаҳарликлар 858 минг кишини ёки бутун область аҳолисининг салкам 44 процентини ташкил этмоқда. Бу умуман республикамиздагига нисбатан икки процент кўпдир.

АҲОЛИ СОСТАВИНИ ОРАЛАТИБ СОЦИАЛ-ДЕМОГРАФИК ТАДҚИҚОТ ЭТИШНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Оралатиб ўтказиладиган социал-демографик тадқиқот программасига мувофиқ бу тадбир 1985 йилнинг 2 январидан 11 январигача махсус тайёрланган ходимлар томонидан гражданларнинг яшаш жойлари бўйича ўтказилади. Ҳар бир шаҳар ва районда тадқиқотни ўтказиш бўйича инструкторлик ва ҳисоблаш участкалари белгиланди ҳамда тузилди.

Партия ва ҳукуматимиз демографик сиёсатни ҳал қилишга қаратилган чоралар системасини амалга оширмоқда. Жумладан, ишлайдиган аёлларга болага у 1 ёшга етгунча қараш учун қисман тўланадиган отпуска таъсис этилди. Туғилишни рағбатлантириш, аҳолининг ўсишини тезлаштириш мақсадларида оилани мустаҳкамлашнинг, болали оилаларнинг турмуш даражасини кўпроқ оширишга қаратилган кенг социал программа ўтказилмоқда.

Барча аҳоли фаровонлигининг ортиши, соғлиқни сақлашнинг ривожланиши киши умрини сезиларли даражада ошириш ва айни вақтда пенсия ёшидаги кишилар сонининг кўпайишига олиб келди. Ҳозирги вақтда областимизда 220 минг нафар пенсионер бор. Улар барча аҳолининг 11 процентини ташкил этади.

Бу программада батафсил ўрганилиши жуда катта аҳамиятга эга бўлган янги масалалар ҳам бор. Масалан, никоҳлаш ҳақидаги тема никоҳдан ўтгандан бери никоҳда турадиган ёки қачонлардир ўзаро никоҳда бўлганларнинг ажраши тўғрисидаги маълумотларни олишга мўлжаллангандир. Бунда никоҳнинг бузилиш сабаблари ва вақти (агар никоҳ бекор қилинган бўлса) ва бошқа шу каби масалалар ҳам тадқиқ қилинади. Туғилганлар ҳақидаги тадқиқот темаси ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Унинг ёрдамида турмушга чиққан аёллар неча нафар фарзанд кўрмоқчи бўлганлиги тўғрисидаги маълумотлар олинади.

Бу тема фарзанд туғилган йилда аёлларнинг халқ хўжалиги ёки ўқишда банд бўлганлиги, шу аёл томонидан болага қараш учун отпускадан фойдаланиш тўғрисидаги маълумотларни назарда тутиши билан ҳам аҳамиятга эгадир. Тадқиқот программасида оиланинг уй-жой шароитлари тўғрисидаги масалалар ҳам бор. Шунингдек аҳолининг 1984 йилдаги ўртача ойлик даромади ҳақида муҳим ахборот олинади.

Коммунистик партия ва Совет давлати ўсиб келаётган авлодни тарбиялаш масалаларига катта эътибор бермоқдалар. Мактабгача ёшдаги муассасаларнинг кенг тармоғи яратилган, давлат томонидан оилаларга болаларни тарбиялашда кўмаклашадиган пулли тўловлар ва бошқа ёрдамлар йўлга қўйилган. Областимиздаги мактабгача ёшдаги болалар муассасаларида 140 мингдан ортиқ фарзандларимиз тарбияланмоқда, 400 минг нафардан ортиқ ўқувчи куни узайтирилган мактаблар ва группаларга қатнамоқдалар.

Шунга қарамай, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, куни узайтирилган мактаблар ва группалар ишини яхшилаш ва тармоғини кенгайтиришга ҳамон катта эътибор берилмоқда. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқиётган ёки ишлаётган аёлларга биринчи фарзанд туғилганда бир йўла 50 сўм миқдорида, иккинчи ва учинчи фарзандлар туғилганда бир йўла 100 сўм миқдорида нафақа бериш жорий қилинди. Болали оилаларга давлат ёрдамини кучайтириш бўйича қўшимча қатор бошқа чораларни амалга ошириш ҳам назарда тутилмоқда.

Бундан ташқари, тадқиқот ўтказиш программасида аҳолининг социал вазифаларнинг қайси бири биринчи навбатда ҳал қилиниши лозимлиги ҳақидаги, жумладан, озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш, саноат маҳсулотларининг ассортименти ва сифати, уй-жой шароитлари, аҳолига медицина, транспорт, маиший хизмат кўрсатиш ишини яхшилаш ва бошқа шу каби қатор масалалар тўғрисидаги фикр-мулоҳазалари ҳам ҳисобга олинади.

Аҳолини тадқиқот этиш материаллари мамлакатни ўн иккинчи беш йиллик ва узоқ истиқболда иқтисодий ва социал ривожлантириш планларини ишлаб чиқиш учун муҳим маълумотлар манбаи бўлиб хизмат қилади.

Шунинг учун ҳам ҳамма жойда тадқиқот программасини муваффақиятли амалга оширишга ёрдам бериш, барча меҳнаткашлар берилган саволларга аниқ жавоб қайтаришлари лозим.

Н. КОНДРАТЬЕВ,
Тошкент область статистика бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

ҲИММАТИ БАЛАНД

УМАР АКА Алиевнинг касби оддий. У кўп йиллардан бери темирчилик қилади. Лекин ҳиммати баландлиги билан Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш институтининг Ўрта Чирчиқ районидаги ўқув хўжалигида кўпчиликнинг оғзига тушган. Унинг номини ҳамма иззат-икром билан тилга олади. Чунки Умар ака ўзининг йигирма беш йиллик меҳнат фаолияти давомида хўжалик марказий ремонт устахонасида турли-туман эҳтиёт қисмларни тайёрлашга салмоқли ёрдам бермоқда.

Темирчилик касби ҳам ҳар бир кишидан катта куч, матонат, чидам ва аниқ ишлашни талаб этади. Иссиқ печь ёнида эрталабдан кечгача туриб ишлаш осон эмас, албатта. Лекин Умар ака Алиев ана шу касбни эгаллаганидан ҳеч нолимайди. Аксинча, у билан ғурурланади, ўзининг қишлоқ хўжалик машиналарини қайта тиклашга ёрдам бераётганлигидан беҳад хурсанд бўлади. Устахона коллективи оддий касбни шарафлаб, олий ҳиммат кўрсатаётган, хўжаликдаги юздан зиёд турдаги қишлоқ хўжалик техникасидан яхши фойдаланишга ҳисса қўшаётган донгдор темирчи билан ҳақли равишда фахрланади.

Н. БОБОЖОНОВ.

ҒАЛАБА РАЙОН САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА

ҚЎШИМЧА МАҲСУЛОТ

● РАЙОН саноат корхоналари ўртасида ўзаро меҳнат беллашувининг авж олдирилиши маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришда, меҳнат унумдорлигини оширишда қўл келмоқда. Бунинг эвазига йил бошидан бери ўнларча минг сўмлик ортиқча маҳсулот чиқарилди.

Мусобақанинг фаол иштирокчилари бўлган Гул луб заводи ишчилари бунга ўзларининг баракали ҳиссаларини қўшмоқдалар. Хом ашёлардан самарали фойдаланиш, ички резервларни ишга солиш ҳисобига корхонада ўтган ойлар плани 109 процент бажарилиб, 2 миллион 658 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бу саккиз ойлик планда кўзда тутилганидан 23 минг сўм кўпдир.

Корхонада уруғи ажратиб олинган канопларни луб ажратгич агрегатидан ўтказиб, сўнгра ивитиш йўлга қўйилганлиги туфайли ишлаб чиқаришда катта самараларга эришилди. Бу усул шарофати туфайли ҳар йили қўшимча юзлаб тонна узун тола ишлаб чиқарилади.

1987 ЙИЛ ҲИСОБИГА

● ТИКУВ-галантерея фабрикасининг пешқадам тикувчиси Клавдия Лукина областимизнинг бир группа ишлаб чиқариш илғорлари қатори беш йиллик планини тўрт йилда бажариш юзасидан зиммасига юксак мажбурият қабул қилган эди. Моҳир ишчи ўз сўзини шараф билан оқлади. У бор имкониятларни ишга солиб, кўп ва сифатли маҳсулотлар тайёрлашга эришмоқда. Шу туфайли ташаббускор ишчи белгиланган маррани забт этиб, 1987 йилнинг иккинчи квартали ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаряпти.

Фабриканинг Азиза Умарова, Ҳуриниса Ширинова, Тамара Алавуддинова, Нина Люгай сингари моҳир тикувчилари ҳам ташаббускор тикувчидан орқада қолишмаяпти. Улар шу кунларда 1986 — 1988 йиллар ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

Ғ. УМАРОВ.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг 3-филиалида бу йил 8 миллион метр газлама ва 1300 тонна калава ишлаб чиқариш учун кураш янада қизғин авж олмоқда. Корхонанинг барча ишчи-хизматчилари йил бошида берилган ваъдаларининг уддасидан чиқиш учун фидокорона меҳнат қилишяпти.

Суратда: корхонанинг кўпстанокли илғор тўқувчиси Рихси Миркамолова. У 18 та ўрнига 21 та станокни бошқариб, нормани 1,3 ҳиссадан адо этяпти.

В. Сироткин фотолари.

ТЕНГ ҲУҚУҚЛИ,

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ ва унинг Коммунистик партияси ўзининг шонли 60 йиллик юбилейини экономика ва маданиятни юксалтиришда, халқ фаровонлигини оширишда улкан муваффақиятларга эришган ҳолда кутиб олмоқда. Бу мислсиз ютуқлар ленинча миллий сиёсатнинг изчил амалга оширилиши натижасидир. Коммунистик партиямизнинг ана шу сиёсати туфайлигина ўзбек халқи Совет Иттифоқидаги барча миллатлар қатори тенг ҳуқуқли бўлди, ҳурлик ва бахтиёрликка эришди.

Миллий масала бўйича коммунистик ғояларнинг асоси К. Маркс ва Ф. Энгельс томонидан олға сурилган эди. В. И. Ленин империализм ва пролетар революцияси даврларининг хусусиятларини ҳисобга олиб, бу ғояларни янада чуқурлаштирди.

КПСС ҳамда халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг энг муҳим ҳужжатларида СССР, бошқа қардош социалистик мамлакатларда миллий масалани ҳал қилиш соҳасидаги тажриба ҳисобга олинган ҳолда бу марксча-ленинча таълимот янада ривожлантирилди. Ленинча миллий таълимот миллатларнинг келиб чиқиши ва моҳиятини диалектик-материалистик нуқтаи назардан изоҳлаб беради. Бу таълимотда миллатларнинг икки типга эга эканлиги, уларнинг характерли хусусиятлари ва белгилари очиб берилади. Капитализм ва социализм шароитларида миллатларнинг ривожланиш қонуниятлари конкрет тарихий нуқтаи назардан анализ қилинади. Меҳнаткашларнинг синфий манфаатларини ифода этадиган пролетар интернационализми принциплари баён этилади.

Умуман миллий масала пролетар революцияси ҳамда пролетар диктатураси тўғрисидаги марксча-ленинча таълимотнинг таркибий қисмидир. В. И. Ленин партия пролетар революцияси ғалабасини таъминлаш ҳамда пролетар диктатурасини ўрнатиш учун «социализм учун революцион курашни миллий масалада революцион программа билан боғлаши керак», деб таъкидлаган эди.

Партия бу ленинча кўрсатмага амал қилган ҳолда умумсиёсий революция пайтида ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатини буржуа тузумига қарши курашга бирлаштира олди. Мамлакатимизнинг меҳнаткашлар оммаси бундай революцион жипсликнинг, пролетар бирдамлигининг зарурлигига, ишчилар синфи, эзилган халқларни озод қилиш учун энг изчил курашчи эканлигига тўла ишонч ҳосил қилди.

Ленинча миллий сиёсат программаси барча эзилган халқларга миллий зулмдан озод бўлиш йўлини кўрсатиб берди. Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси империализм мустамлакачилик системасининг негизларини очиб ташлади. Бу революция миллий-озодлик ҳаракатининг ўсишига қудратли таъсир кўрсатди.

КПСС тажрибаси фақат пролетар революциясининг ғалабасигина миллий масалани ҳал қилиш учун шарт-шароит яратишини тўла исботлади. Пролетариат диктатурасининг ўрнатилиши капиталистик эксплуатация қилиш системасига ва миллий зулмга чек қўяди. Ер юзидаги барча халқлар мамлакатимиз тажрибасини ўрганар эканлар, хусусий мулкчиликни, инсонни инсон томонидан эксплуатация қилишни йўқ қилиш, янги, социалистик ижтимоий муносабатларни қарор топтириш асосидагина миллий масалани тубдан ҳал қилиш мумкинлигига қайта-қайта амин бўлмоқдалар.

Шундай қилиб «Коммунистик партия манифести»нинг бир синфни иккинчи синф томонидан эксплуатация қилиш йўқ қилиниши сари бир миллатни иккинчи миллат томонидан эксплуатация қилиш ҳам йўқ бўлади, деган кўрсатмасининг тўғрилиги исботланди. Октябрь революцияси миллий масала соҳасида социалистик ўзгартиришлар учун мустаҳкам иқтисодий негиз яратиш имкониятини берди. Барча миллатларнинг тенг ҳуқуқлилиги, социалистик ижтимоий муносабатлар шароитида инсоннинг инсон томонидан, бир миллатнинг иккинчи миллат томонидан эксплуатация қилинишининг йўқлиги, ҳар бир республика экономикасини, айни пайтда ягона халқ хўжалиги комплекси ҳисобланган мамлакат экономикасини ривожлантириш учун сарфланаётган биргаликдаги куч-ғайратлар Совет ҳокимиятининг миллий масалани ҳал қилишдаги принципиал ютуқларидир.

Совет халқларининг метиндек мустаҳкам дўстлиги, барча иттифоқдош республикалар куч-ғайратларини бирлаштириш туфайли иккита уруш натижасида издан чиқарилган халқ хўжалигини қайтадан тиклабгина қолмай, экономика ва маданиятни жадал ривожлантириш мумкин бўлди.

Аввал қолоқ бўлган халқларнинг нокапиталистик йўлдан ривожланиш қонуни ҳамда социализмга капитализмни четлаб ўтиш мумкинлиги тўғрисидаги таъли-

«Ёзги» вақтни бекор қилиш ҳақида

СССР ягона вақт ва эталон частоталари давлат комиссияси маълум қилади: мамлакат аҳолисини вақт ҳисобининг ўзгаришига кўниктириш шароитларини енгиллаштириш, кунларни бир хил ҳисоблашни таъминлаб Европа мамлакатлари билан «ёзги» вақтни жорий этиш ва бекор қилиш мақсадида ҳамда кечаси транспорт иши интенсивлигининг камайишини ҳисобга олиб, бундан буён СССРда «ёзги» вақт ҳар йили март ойининг сўнгги якшанба куни кечаси соат 2 дан бошлаб жорий этилади ва сентябрь ойининг сўнгги якшанба кунни соат 3 дан бошлаб бекор қилинади.

Шу муносабат билан Совет Иттифоқининг бутун территориясида «ёзги» вақт 1984 йил 30 сентябрь соат 3 да бекор қилиниб, соат мили бир соат орқага суриб қўйилади.

(ТАСС—ЎзТАГ).

● ЎРТА ЧИРЧИҚ районидаги Охунбобоев номли колхознинг Шокир Турдиев бошлиқ канопчилик бригадаси коллективи районда биринчилардан бўлиб йиллик планни бажарган эдилар. Айни кунларда бригада канопзорларида 220 центнерлик мажбуриятни ҳам ортиғи билан ўринлатиш учун ўрим-йиғим ишлари қизғин давом эттирилмоқда.

Суратларда: бригада далаларида ўрим-йиғим пайти; агрегатлар ёрдамида каноп пўстлоғини ажратиб олиш.

В. Портнов фотолари.

МЕҲНАТ ВА ТУРМУШ ШАРОИТИ СОЗ БЎЛСИН

КАЛИНИН РАЙОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИ КАСАБА СОЮЗИ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Калинин райони меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг ўтган даври мобайнида икки марта Бутуниттифоқ мусобақасида, бир марта республика мусобақасида ғолиб чиқиб, катта муваффақиятни қўлга киритдилар. Бу ютуққа «Қорасув» совхози коллективи айниқса кўп ҳисса қўшди. Совхоз икки йил Бутуниттифоқ мусобақасининг ғолиби бўлди. «Москва», Куйбишев номли, Калинин номли колхозлар, «Партия XXI съезди», «Назарбек», «Хасково» совхозлари ҳам коммунистик мўл-кўлчилик яратиш юзасидан ўтказилаётган мусобақада актив иштирок этмоқдалар. Улар бир неча бор республика ва область мусобақасининг ғолиби бўлишди.

Район қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзи ташаббуси билан хўжаликларда мусобақанинг турли шакллари қарор топмоқда. Мусобақада иштирок этаётган коллективлар сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Ҳозирги кунда барча хўжаликларнинг меҳнаткашлари республика юбилейини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган мусобақада актив иштирок этмоқдалар. Район меҳнат аҳли бу йил она-Ватанга 116 минг тонна сабзавот, 15,5 минг тонна картошка, 6,5 минг тонна мева, 7 минг тонна гўшт, 10 минг тоннадан кўпроқ сут ва бошқа хил маҳсулотлар етказиб бериш учун курашмоқдалар.

Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан ўтказилаётган мусобақага ҳар 15 кунда якун ясалмоқда. Ғолиб чиққан хўжаликлар кўчма Қизил байроқ ва эсдалик буюмлари билан тақдирланмоқда. Бу йил «Москва», Куйбишев номли, Калинин номли колхозлар, «Қорасув», «Назарбек» совхозлари бир неча бор мусобақа ғолиби бўлди. Мусобақа туфайли Куйбишев номли колхозда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш миқдори анча ошди. Ҳосилдорлик кўтарилди. Чорвачилик фермалари ва далачилик бригадаларида эса ҳар ўн кунда мусобақага якун ясаб борилаяпти.

Чорвачиликни ривожлантиришда «Рассвет» бўрдоқичилик совхози коллективи эришаётган ютуқлар қувончли бўлаяпти. Совхоз аҳли коммунистик меҳнат коллективи деган ном учун курашмоқда. Ишчиларнинг ярмидан кўпроғи эса коммунистик меҳнат зарбдори деган номни олиш иштиёқида мусобақада қатнашмоқда. Уларнинг аксарияти ўз зиммаларига қўшимча социалистик мажбурият қабул қилган. Ҳозирги меҳнат мана шу мажбуриятга яраша бўлаяпти. Совхоз касаба союз ташкилоти ишчиларнинг унумли меҳнат қилишлари ва маданий ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитларни яратиб берган.

Район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи конференциясида доклад қилган комитет раиси Ғ. Дўсканаев ҳисобот даврида қўлга киритилган ютуқларни таъкидлаш билан бирга асосий эътиборни йўл қўйилган нуқсонларга қаратди. Бир қатор хўжаликларда резерв-лар тўла ишга солинмаяпти. Орджоникидзе номли колхоз бундан 2—3 йил олдин 6—7 минг тоннага етказиб сабзавот етиштирар эди. Ўтган йили ялпи ҳосил 5300 тоннадан ошмади. Колхозда чорвачилик ҳам орқага кетяпти. Сут соғиб олиш ва давлатга сотиш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 86 тоннага камайиб кетди. «Қорасув», Гагарин номли, «Хасково» совхозлари, «Партия XX съезди» колхози каби хўжаликларда ҳам сут топширишда қолоқлик сезилмоқда.

Чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун аввало озуқа базасини мустаҳкамлаш зарурлиги конференцияда алоҳида уқтирилди. «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикаси, «Текстильщик» совхози каби хўжаликларнинг раҳбарлари озуқа жамғаришга эътиборсизлик билан қарамоқдалар. Ҳали ҳам вақт ғаниматр. Қишлқировли кунлар яқинлашмай қишлов учун зарур бўлган озуқани тўла ғамлаб олиш лозим.

Конференция қатнашчилари кишиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини ҳар томонлама яхшилаш зарурлигини уқтирдилар. Ҳозир хўжаликларда 150 та дала шийпони бор. Дала шийпонлари барча бригадаларда ташкил қилинган деб бўлмайди. Гагарин номли боғдорчилик совхозининг 5 та бригадасида ҳалигача дала шийпони қурилмаган. «Бўзсув», «Иваново», «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозлари дала шийпонлари зарур инвентарлар билан жиҳозланмаган. Лекция-суҳбатлар вақтида ўтказилмайди, соҳибкорларнинг дам олиш соатлари кўнгилли бўлмайди. Касаба союз ташкилотлари эса мавжуд аҳволни кўра-била туриб, зарур чоралар кўрмаяпти.

Конференцияда сўзга чиққан Охунбобоев номли совхоз директори А. Бакиров, «Қорасув» совхози касаба союз комитети раиси А. Исмоилов, «Назарбек» совхози ишчиси Х. Йўлчиев ва бошқа ўртоқлар сайлаб қўйилган касаба союз активлари масъулиятини ошириш зарурлигини уқтирдилар. Касаба союз комитетлари иш услуби ва методини ҳар томонлама такомиллаштириш, меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш, одамларга ҳар томонлама ғамхўр бўлиш шу куннинг талабидир.

Конференцияда район партия комитетининг биринчи секретари Р. Қ. Қамбаров сўзга чиқди.

Конференцияда район касаба союз комитетининг янги состави ва область қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи конференциясига делегатлар сайланди.

БИР ШИКОЯТ ИЗИДАН

ЖАНЖАЛНИНГ БОИСИ

ҲУРМАТЛИ редакция!

Касбим шофёрлик. Турмуш ўртоғим эса ўзимиз истиқомат қилаётган қишлоқ амбулаториясида медицина ҳамшираси бўлиб ишлайди. Биз 1979 йилда участка қуриш учун совхоз томонидан ер ажратиб беришларини сўраб, ариза ёзган эдик. Истагимиз қондирилди. Қўшнимиз Дилевер ака аввалари томорқа сифатида фойдаланиб келган майдондан саккиз сотих ер беришди. Ҳозирга қадар уй-жойимизни тиклаб олдик. Бироқ, бу йил майдоннинг қолган қисмидан Дилевер ака ҳам уй қурадиган бўлди. Жанжалимиз ана шундан бошланди...

Саъдулла МАҚСУДОВ, Бекобод районидаги «КПСС XXV съезди» совхози.

ХАТ МУАЛЛИФИ можаро сабабларини батафсил баён қилган. Унинг ёзишича, томорқасининг чет қисмидан девор кўтармоқчи бўлиб ишга киришган чоқда қўшниси Дилевер Шабанов норозилик билдирган. Оила аъзолари билан келиб, пойдевор қўйиш учун териб қўйилган тошларни улоқтириб, тахталарни кўчириб ташлаган. Саъдулла бу ҳақда совхоз қурилиш бўлими бошлиғи Мамажон Маматқуловга мурожаат қилади. Қайта ўлчашда ҳар иккала қўшнига совхоз бош планига мувофиқ миқдорда ер ажратиб берилади. Бироқ, шундан кейин ҳам жанжал давом этаверади. Саъдулла яна қурилиш бўлими бошлиғига учрашади. У эса қишлоқ Совети раисига боришни маслаҳат беради. Қишлоқ Совети раиси ўз ўрнида уни қурилиш бўлими бошлиғига йўллайди. Икки-уч бор шу ҳол такрорлангач, Саъдулла совхоз директори олдига ариза ёзиб киришдан ўзга илож тополмайди. Афсуски, совхоз директори унинг аризасини ўқиб ҳам кўрмай, «Сен совхозда ишламайсан, бор, қўлингдан келганини қил», деб ҳайдаб чиқаради.

«Менга бир нарса алам қилади, — деб ёзади мактуби сўнгида С. Мақсудов. — Ахир мен бегона эмас, шу қишлоқда туғилиб ўсганман-ку. Ота-онам, турмуш ўртоғим, қолаверса, ўзим ҳам шу совхозда, шу районда ишлайман-ку. Нега энди раҳбарлар осонгина ҳал бўладиган масалани пайсалга солишади. Ростини айтсам, ҳақиқат учун курашаман, деб шунча йиллардан буён аҳил-тотув яшаб келаётган қўни-қўшниларим билан тескари бўлиб қолдим. Мен аслида арзимаган ерга эга бўлиш учун интилаётганим йўқ, аксинча, қадр-қимматим, қўни-қўшниларим олдида юзим ёруғ бўлиши учун курашаяпман. Ахир мен улар билан ҳамиша ёнма-ён яшайман-ку. Қувончли, оғир кунларимни ҳам улар билан баҳам кўраман-ку. Наҳотки энди ҳаммаси барбод бўлса»...

Кўриниб турибдики, мактуб муаллифининг мақсади аниқ. Қандайдир чалкашликлар туфайли қўшнилар ўртасида низо чиққан. Биз бу масалани жойида ҳал қилиш учун йўлга отланганимизда совхоз раҳбарлари, қишлоқ Совети ходимлари яқиндан ёрдам берадилар, деган умидда эдик. Инкор этиш инсофдан эмас, улар ёрдамларини аяшмади, ўз вазифаларини адо этишди. Ҳақиқий аҳвол билан танишганимизда Саъдулла Мақсудовнинг уйи ва унинг қўшниси Дилевер Шабанов қурмоқчи бўлаётган уй совхоз бош планига тўғри келди. Бироқ С. Мақсудовнинг томорқаси нормадагидан камлиги ҳам аниқланди. Маълум бўлишича, унинг қарама-қаршисида жойлашган қўшниси П. Набихонов бундан бир неча йил аввал ўзбошимчалик билан томорқасини уч-тўрт метрга кенгайтириб олган экан. С. Мақсудовга дастлаб ер ажратиб берилганда ер ўлчовчилар буни ҳисобга олмаганлар, хатога йўл қўйганлар. Яъни унга П. Набихоновнинг ортиқча ерини олиб бериш ўрнига, ён томондан ўлчаб беришади. Бу йил Дилевер Шабановга томорқа ажратилганда эса ўзаро низо кучаяди. Икки қўшни «сан-ман»га бориб қолишади.

Холисона айтганда, бу ўринда уларнинг иккаласи ҳам ҳақ. Чунки совхоз бош планига мувофиқ Д. Шабановнинг томорқаси ҳам қарама-қаршидаги қўшнисининг экинзоридан — уч-тўрт метр ичкаридан ўтиши керак. Биргина бу эмас, шу кўчадаги 8—9 хонадон эгаларининг деярли барчаси ҳам ўзбошимчалик қилиб томорқаларини кенгайтириб олишган. Шунга қарамасдан ҳеч ким — на совхоз раҳбарлари, на қишлоқ Советидаги ўртоқлар бу ўзбошимчаликнинг олдини олишмаган. Ҳатто, қайта-қайта ўлчашлардан сўнг П. Набихонов бош планга номувофиқ равишда томорқасига қўшиб олган ортиқча ер С. Мақсудовга берилиши лозимлиги аниқланган бўлсада, бу масалани қишлоқ Советининг раиси Ойпари Шомуротова дадил ҳал қилмаган. Унга шу ҳақда мурожаат қилганимизда турли баҳоналарни рўкач қилиб, ўзини оқлашга ҳаракат қилди:

— Биласизми, бу жойлар йигирма йилча муқаддам ташландиқ ер эди, одамлар ўзлари меҳнат қилиб томорқаларини кенгайтириб олишган, энди улардан ерни қайтариб олишнинг иложини қилолмаймиз. Масалан, Патидин ака совхоз ишчиси, хотини Каромат опа «Қаҳрамон она», далада ишлайди. Ҳар йили ипак қурти боқади. Уларнинг томорқасидан қирқиб Саъдуллага олиб берсак, Каромат опа ҳеч ҳам рози бўлмайди. Энди Саъдулла ярим сотих ер учун курашаётган бўлса унга бошқа истаган жойидан ярим сотих эмас, икки-уч сотих жой топиб берармиз...

Ана, тантиликни кўрдингизми? Қишлоқ Советининг раиси ўз вазифасига шунчалик совуққонлик билан қарайдими?! Ахир у ўн саккиз йилдан буён шу вазифада ишлайди. Хонадонларнинг ўз томорқасини кенгайтириб олишига вақтида чек қўйганида ҳозиргидек можаролар келиб чиқмасди. Каромат опа «Бирортангни ҳам остонамга яқинлаштирмайман, ердан бир қарич ҳам бермайман!» деб шовқин кўтармасди.

Албатта, қўни-қўшниларга тегишли ташкилотлар томонидан нормадаги ер ажратиб берилиши тайин. Аммо бизни совхоз раҳбарлари ва масъул шахсларнинг иш юритиш услуби, қишлоқ кишиларига нисбатан муносабатлари таажжубга солди. Хўжаликка етиб борганимизда совхоз директори Абдуқодир Қозоқбоев далага отланаётган экан. Шикоят хатини қўлига олиб, айтган сўзи шу бўлди:

— Вой-бў, мунча кўп. Ўзиям бир саводсиз одам ёзганга ўхшайди...

Совхоз идорасига кирганимиздан сўнг у узоқ вақт мактубдан кўз узмади. Аммо хатнинг ярмини ҳам ўқир-ўқимас яна боягн гапларини такрорлади. Сўнгра котиба аёлга партком секретари билан қишлоқ Советининг раисини чақиришни буюрди.

— Мана, сиз ҳам ўқиб кўринг, — деди у шикоят хатини партком секретари Йўлдош Шукуралиевга узатар экан. — Жуда саводсизларча ёзилган.

Шу лаҳзада совхоз директори билан қишлоқ Советининг раиси ўзаро маслаҳатлашиб, хатни ким йўллаганлигини тусмоллаб кетишди.

— Бу ўзи Саъдулла бир бемаъни бола, ўйламай-нетмай редакцияга хат ташлаб келавергандир-да, — деди директор.

С. Мақсудовни «таърифлаш»да қишлоқ Советининг раиси ҳам директордан қолишмади. Асосий мақсад бир ёқда қолиб, гап мавзуи шикоят хати авторининг отаси ва акаларига бориб тақалди. Айтишларича, улар қассоблик қилиб, нуқул пул кетидан қувишар эмиш. Совхозга бир чақалик нафлари тегмасмиш. Уларга ўхшаган далада ишлашдан қочадиган «ишёқмаслар» анчагина эмиш...

Бир қарашда уларнинг гапида жон бордек. Аҳолининг асосий қисми бошқа ишлар билан банд, далада ишловчилар эса камроқ. Суҳбатдошларимиз шунинг учун ҳам жон куйдираётган бўлишлари мумкин. Лекин эндиликда кўпчиликни жиддий ўйлантираётган бу фикрни наҳотки босиқлик билан, бировнинг нафсониятига тегмайдиган қилиб айтишнинг иложи бўлмаса?!

Қишлоқда яшаб унинг еридан, сувидан фойдаланган ҳар бир киши хўжалик ишига албатта ҳисса қўшиши керак. Чунки ҳозирги давр тақозоси шундай. Бу масала хусусида энг аввало кишиларнинг ўзлари виждонан ўйлаб кўришлари, жиддий хулоса чиқариб олишлари лозим. Хўжалик раҳбарлари эса бу талаб моҳиятини қишлоқ аҳли ўртасида кенг тушунтириб боришлари шарт. Афсуски, совхоз раҳбарлари ҳам, қишлоқ Совети ходимлари ҳам бу ўринда ўз вазифаларига лоқайдлик билан қараганлар. Натижада қўшнилар ўртасидаги низо тобора кучайиб, бир-бирининг устидан шикоятбозлик авжига чиққан.

Раҳбар ходим ўз хўжалигида яшайдиган, ўз коллективида ишлайдиган кишилардан меҳнат талаб қилишдан олдин уларнинг ғам-ташвишларидан хабардор бўлиши керак-ку. Ахир, хўжалик эришаётган ютуқлар, қишлоқда рўй бераётган ўзгаришлар ижодкори аслида шу меҳнаткаш, қадоқ қўлли кишилар-ку. Нега, директор билан қишлоқ Советининг раиси уларга амалий ёрдам бериш, масалани босиқлик билан ҳал қилиш ўрнига уларни камситадилар, дардларини тингламайдилар? Ҳатто хат мазмуни билан танишиб чиқиш ўрнига, уларни саводсизликда айблайдилар? Аслида шунинг ўзи одамгарчилик бобидаги саводсизлик, ўзига ортиқча бино қўйиш эмасми? Буниси ҳам майли, совхоз директори хайрлашиш олдидан очиқдан-очиқ айтган яна бир гап бизни ҳайратга солди.

— Ҳали қараб туринглар, мен бу йигитни умуман совхоздан ҳайдайман, — деди комил ишонч билан. Сўнгра қўшиб қўйди. — Менимча, арзимаган ер учун бошланган жанжал аралашишга арзимайди.

Йўқ, ўртоқ директор! Гап арзимаган ер устида эмас. Бу ерда гап инсон қадр-қиммати ҳақида, иззат-нафси ҳақида кетяпти. Сиз, энг аввало, кишилар тўғрисида қайғуришингиз керак, уларнинг шикоятларини тинглаб, ҳар бир масалани адолатли ҳал қилишингиз лозим. Тўғрисини айтганда, шундай эмасми, Абдуқодир ака! Зотан раҳбарнинг виждоний бурчи — ҳар бир меҳнаткашнинг гапига астойдил қулоқ солишдир!..

А. МИРЗААҲМЕДОВ, А. ҲАЙДАРОВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ТАНТАНАЛИ МАРОСИМ

КОПЕНГАГЕН. В. И. Лениннинг Копенгагенда бўлиши хотирасига Вестерброгат кўчасидаги «Ленин уйи»да жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчисига ёдгорлик лавҳасини тантанали очиш маросими бўлиб ўтди. Ёдгорлик лавҳаси Владимир Ильич 1910 йилда Дания пойтахтида бўлган вақтида иккинчи қаватдаги хоналардан бирида турган бинога ўрнатилди.

Жаҳон пролетариати йўлбошчиси барельефи остидаги ёдгорлик лавҳасига дат тилида қуйидаги сўзлар ёзиб қўйилган: «В. И. Ленин 1910 йилнинг август — сентябрь ойларида II Интернационалнинг саккизинчи конгрессини Копенгагенда ўтказган вақтда шу уйда яшаган эди».

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● ПРАГА. Брнодаги халқаро машинасозлик ярмаркасида Бутуниттифоқ «Автоэкспорт» бирлашмаси билан Чехословакиянинг ташқи савдо ташкилоти «Мотоков» ўртасида шартнома тузилди. ЧССР Сибирь ва БАМ йўлларида яхши натижаларга эришган мотоциклларни, «Татра-815» юк автомашиналарини, «авиа» енгил юк машиналарини, шунингдек Брежнев ва Тольятти шаҳарларида ишлаб чиқариладиган совет автомашиналари учун керакли электр асбоб-ускуналарни Совет Иттифоқига юбориб туради. «Автоэкспорт» ЧССРга енгил автомобилларни, автомобилларнинг турли асбоб-ускуналарини етказиб беради.

● ВЕНА. Бу ерда миллий кенгаш — Австрия парламенти қуйи палатасининг фавқулодда сессияси очилди. Австрия федерал канцлери Фред Зиновац бу сессияда депутатларни ҳукуматнинг янги состави билан таништирди. Маълумки, коалицион кабинетдаги ўринлар ўзгартирилганлиги натижасида янги ташқи ишлар министри, молия, маориф ва маданият, транспорт, оила ишлари министрлари тайинланди.

● ТРИПОЛИ. Ливия пойтахтининг яқинидаги Тажур шаҳарчасида атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланишга бағишланган халқаро семинар очилди. Семинарнинг ишида жаҳоннинг 26 мамлакатидан, шу жумладан СССРдан келган олимлар ва мутахассислар қатнашадилар. Ливия жамаҳирияси олий халқ комитетининг энергетика масалалари билан шуғулланувчи секретари А. М. Ал-Гауд илмий анжуманни очиш вақтида нутқ сўзлаб, Қўшма Штатларнинг тутган йўлини кескин қоралади. Қўшма Штатлар атом энергияси халқаро агентлиги (МАГАТЭ)нинг қоидаларини бузиб, бу соҳада тараққийпарвар мамлакатлар билан ҳамкорлик қилишдан бош тортмоқда. Уларга нисбатан камситиш сиёсатини ўтказмоқда.

● НЬЮ-ЙОРК. Касаба союз ҳаракатлари ва демократия учун курашувчи миллий марказ Қўшма Штатларнинг меҳнаткашларига мурожаат қилиб, Р. Рейганнинг АҚШ президенти лавозимига қайтадан сайланишига йўл қўймасликка чақирди. Бу ташкилот ҳозирги Вашингтон маъмурияти мамлакатни идора қила бошлаганидан буён ўтган тўрт йил якунларини тадқиқ этди. Ташкилот эълон қилган бу якунларда қуйидагилар таъкидлаб ўтилади: Оқ уйнинг империалистик, милитаристик ташқи сиёсати, унинг ядровий урушга зўр бериб очиқ тайёргарлик кўраётганлиги Америка халқинигина эмас, бутун жаҳон халқларини ҳам ўлим хавфи остида қолдиради.

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистон телевиденияси ўзининг 25 йиллигини нишонлади. Унинг юбилейи муносабати билан пойтахтдаги энг йирик залларнинг бири Сири-Фортда иккинчи телевизион программани очишга бағишланган тантанали маросим ўтказилди. Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди бу маросимда сўзлаган нутқида бундай деди: телевидение мамлакатнинг экономикасини ривожлантиришда муҳим роль ўйнайди. У Ҳиндистоннинг фан-техника тараққиёти ва ҳаётнинг барча соҳаларида социал ўзгаришлар йўлидан боришига, маданиятни юксалтиришга, миллий онгни мустаҳкамлашга ёрдам бериши лозим.

● ЛУАНДА. Ангола халқи «Миллий қаҳрамон ва давлатнинг асосчиси куни»ни тантанали вазиятда нишонлади. Бу кун Ангола Халқ Республикасининг биринчи президенти Антонио Агостиньо Нето туғилган кунда Ангола Халқ Республикасининг ҳамма қисмида ҳар йили байрам қилинади.

Республика пойтахтида Ангола революциясининг йўлбошчиси мавзолейига гулчамбарлар қўйиш маросими бўлди. Бу маросимда МПЛА — меҳнат партиясининг раиси, Ангола Халқ Республикасининг президенти Ж. Э. Душ Сантуш, партия Марказий Комитети ва Сиёсий бюросининг аъзолари, республика ҳукуматининг министрлари қатнашдилар.

(ТАСС).

РЕЙГАННИНГ КУБАГА ҚАРШИ СИЁСАТИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Рейган маъмурияти унинг Кубага нисбатан душманлик сиёсатига эргашиб боришни истамаётган америкаликларга очиқдан-очиқ чўчитиш йўлини ўтказиб келмоқда. Американинг таниқли юристлари бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида шу тўғрида гапирдилар. Улар Гаванада юриспруденция проблемалари юзасидан очиладиган илмий-назарий конференцияда қатнашиш учун яқинда бу шаҳарга жўнаб кетадилар.

Улар шу анжуманда қатнашиш ҳақида таклифнома олганларидан кейин Нью-Йоркдаги «Марасул турз» туристик компанияга мурожаат қилганликларини айтдилар. Бу компания Америка гражданларининг «озодлик ороли»га қиладиган сафарларини уюштириш масаласи билан шуғулланади. Аммо АҚШ молия министрлиги дарҳол бу ишга аралашди. Министрлик фирманинг рўйхатинигина эмас, кейинги вақтларда АҚШнинг Кубага бориб келган минг-минглаб бошқа гражданлари номларини ёзиб дарҳол топширишни талаб этди. Шу муносабат билан маҳаллий кузатувчилар Оқ уйнинг Кубага қарши сиёсатини маъқулламаган америкаликларнинг «қора» рўйхатларини тузиш ва уларни қувғин қилиш учун шу хилдаги маълумотлар Вашингтон маъмуриятига керак бўлиб қолди, деб фараз қилмоқдалар.

● **БОШПАНАСИЗЛИК капитализмнинг иллатига айланган. Ривожланган капиталистик мамлакатларда миллионлаб кишилар турар-жойларга эга эмаслар. Бошпанага эга бўлган оддий меҳнаткашлар ҳам бирор-бир қулайлик бўлмаган уйларда яшашади. Ушбу суратда Италия жанубидаги шаҳарлардан бирида истиқомат қилувчи ана шундай оила тасвирланган.**

ТАСС фотохроникаси.

ҲУР ВА ЭРКИН

мот В. И. Лениннинг энг буюк кашфиётларидан ҳисобланади. Коммунистик партия бу таълимотнинг жуда тўғрилигини амалда исботлади. Буни Ўрта Осиёдаги бошқа республикалар қатори Совет Ўзбекистони мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

1921 йилда бўлиб ўтган РКП(б) X съездида миллатларнинг амалдаги тенг ҳуқуқлигини таъминлаш тўғрисида жуда муҳим қарор қабул қилинди. Бу қарорга биноан миллий чекка ўлкаларга Россия Федерациясига қараганда анча кўп маблағ ажратиб берилиши кўзда тутилган эди. Коммунистик партиянинг бу доно кўрсатмаси туфайли чор Россиясининг қолоқ чекка ўлкалари шу жумладан Ўзбекистонда ҳам саноат, халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари мислсиз суръатларда ривожлана борди. Биринчи беш йилликлар давридаёқ Тошкент тўқимачилик комбинати, «Ташсельмаш», Бекобод металлургия заводлари, Чирчиқдаги химия заводлари сингари саноат гигантлари барпо этилди. Туркистон — Сибирь темир йўлининг қурилиши ҳам ўлка экономикасини ривожлантиришда жуда катта роль ўйнади.

Халқ хўжалигини жадал юксалтириш билан бир қаторда маданиятни равнақ топтиришга катта эътибор берилди. Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар республикамизда бор-йўғи 171 та мактаб бўлиб, уларда 17,8 минг бола ўқирди. Ҳар 100 ўзбек кишисига икки-учтадан саводхон одам тўғри келарди. Атоқли адиб Садриддин Айний образли қилиб айтганидек, Ўрта Осиёда революцияга қадар саводхон одам чўлу биёбонда ям-яшил дарахтдек кам учрарди.

Ленинча миллий сиёсат изчил амалга оширила бошланиши туфайли 1926 йилга келибоқ, мактабларда 77 минг бола ўқий бошлади. Совет ҳокимияти ўрнатилгандан сўнг ташкил этилган 2 та олий ўқув юртида эса 2,9 минг студент шуғулланарди. Ҳозирги пайтда эса Ўзбекистонда 9380 та мактаб, 590 та ҳунар-техника билим юрти, 238 та техникум, 43 та олий ўқув юрти бор. Уларда 5 миллиондан кўпроқ киши ўқимоқда.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидан бошлаб миллий давлатчиликнинг ташкил этилиши ва миллатларнинг амалдаги тенглигининг таъминланиши кенг халқ оммасини буюк ўзгартириш ишларига жалб қилиш имконини берди. Ўтган 60 йил амалдаги интернационализмнинг ёрқин кўринишларига бой бўлди. Бу биринчи беш йилликлар даврида Ўзбекистонда барпо этилган саноат гигантлари, иттифоқдош республикаларнинг Тошкентдаги зилзилани бартараф этишдаги иштирокчиларидир. Бу Совет Ўзбекистони вакилларининг РСФСР Ноқоратупроқ зонасини ўзлаштиришдаги, Байкал-Амур магистрали қурилишидаги актив иштирокидир. Совет воқелигимизда бунга ўхшаган мисоллар кўплаб топилади.

СССРда, қардош социалистик мамлакатларда миллий масалани ҳал қилишда эришилган муваффақиятлар бутун инсониятнинг социал тараққиётида муҳим босқич ҳисобланади. Бу соҳадаги тажрибаларимиз ер юзидаги халқлар томонидан чуқур ўрганиляпти.

Шуни айтиш керакки, капиталистик мамлакатларда миллий масала ҳалигача ҳал этилмаган. Бу уларда миллий адоват сунъий равишда кучайтирилаётганлиги, бу қон тўкишларга олиб келаётганлиги, ҳатто урушларга айланиб кетаётганлигидан ҳам кўриниб турибди. Капиталистлар «учинчи дунё» мамлакатларидаги феодал, реакцион-уруғчилик ва империалистпараст элементларга таяниб, ҳар бир озодликка чиққан мамлакат ичида, айни пайтда ана шундай мамлакатлар ўртасида миллий адоватни авж олдиришга уринаяптилар. Бу билан улар халқларни миллий озодлик курашидан чалғитиш, давримизнинг революцион кучларини парчалаб юбориш мақсадларини ҳам кўзлашяпти. Бунга Яқин Шарқ, Лотин Америкаси ва бошқа мамлакатлардаги воқеаларни мисол қилиб келтириш мумкин.

Бу биздан миллий масала бўйича ленинча таълимотни кенг пропаганда қилишни, янги мустамлакачилик ва ирқчиликни, уларнинг барча кўринишларини фош этиб ташлаш, миллий мустақиллик учун курашаётган халқларга қардошларча ёрдам кўрсатиш зарурлигини тушунтириб боришни талаб қилади.

Октябрь революцияси социализмга ўтиш даврини очиб берди, бутун ер юзидаги халқларга миллий масалани ҳал этиш йўлини кўрсатди. Совет Ўзбекистони халқлари ҳам Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатимиз барча халқлари билан биргаликда ленинча социалистик қурилиш планларига амал қилган ҳолда ривожланган социалистик жамият қурдилар. Республика ўзининг 60 йиллик юбилейини бу жамиятни янада такомиллаштириш учун кураш авж олган бир вазиятда нишонлаяпти. Миллий масала бўйича марксча-ленинча таълимот билан қуролланган Ўзбекистон ССР халқлари порлоқ келажак — коммунистик жамият сари дадил олға бормоқдалар.

Г. ПРИВЕС, доцент.

ПОМИДОРДАН МЎЛ ҲОСИЛ

ҲАКИМЖОН Ҳошимов бошлиқ бригада Калинин районидаги «Москва» совхозида илғорлардан. Бир неча йилдирки, бу бригада сабзавоткорлари йиллик план ва мажбуриятларини хўжаликда биринчилардан бўлиб бажариб келишмоқда. Бригада деҳқонлари 1984 йилда ҳам баракали меҳнат қилишяпти. 50 гектар ерда экилган сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштирилди.

Бригадада айниқса помидордан юқори ҳосил олинмоқда. Етти гектар ерни эгаллаган помидордан ҳозиргача жами 160 тоннадан ортиқ маҳсулот йиғиштириб олинди.

— Биз эндиликда бир ердан икки марта ҳосил олиш учун ҳаракат қилаяпмиз, — деди Ҳ. Ҳошимов. Ана шунда эл дастурхонига янада мўл сабзавот ва бошқа турдаги маҳсулотлар етказиб бериш имконияти яратилади.

Ҳақиқатан ҳам бригадада ҳар қарич ердан самарали фойдаланиш йўлида эътиборга лойиқ тадбирлар амалга оширилмоқда.

И. ҚОСИМОВ.

БОРИС ПАРМУЗИН—60 ЁШДА

ЖАСОРАТ УНИНГ МАДҲИДА

Борис Сергеевич Қўқонда туғилиб ўсган, республикамизнинг тенгдоши. Унинг ёшлиги Улуғ Ватан уруши йилларига тўғри келди. Ўн тўққиз ёшида қўлига қурол олиб Ватан ҳимоясига отланди. Ҳарбий-пиёдалар мактабини тугатгандан кейин взвод командирлигига тайинланди. Сўнгра Туркистон Ҳарбий округининг «Фрунзевец» газетасида ҳарбий-мухбир бўлиб хизмат қилди.

Социалистик Ватан посбонларининг шонли ва жасоратли ҳаёти Б. Пармузиннинг ижодий йўлини белгилади.

Б. Пармузин ҳарбий хизматдан бўшагандан кейин ўз билимини оширишга интилди. Тошкент юридик институтида таҳсил кўрди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети аппаратида ишлади. Сўнг республика нашриётида, «Комсомолец Узбекистана», «Вечерний Ташкент» газеталари ва «Звезда Востока» журнали редакцияларида хизмат қилди. У қаерда бўлмасин ўзининг ижодий маҳоратини йилдан-йилга ошириб, ўзи эътиқод қўйган ҳарбий-ватанпарварлик мавзуида қалам тебратди. Ҳозир Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари сифатида союзимизнинг ҳарбий ватанпарварлик бўлимига бошчилик қилиб келади. Ижоди эса ўша севган мавзуи — она-Ватан мадҳияси. «Шарқ юлдузи»нинг шу йилги август сонида эса унинг «Жон аччиғидаги найранглар» деган повести Ваҳоб Рўзиматов таржимасида эълон қилинди.

Борис Сергеевичнинг биринчи асари «Қўшиқнинг туғилиши» шеърлар тўплами 1954 йилда нашр этилди. Шундан кейин унинг «Полк тревога билан уйғонди», «Чегарадан саксон километр узоқликда», «Махсус буйруққача», «Ер ногоҳ силкинди», «Жадвал яна бузилди» каби йирик бадиий полотнолари китобхонларга тақдим этилди. Унинг «Саҳро ҳардоим нотинч» повести 1971 йилда СССР Мудофаа министрлигининг дипломи билан тақдирланди.

Республикамиз ҳаёти, унинг йилдан-йилга кўркамлашаётган шаҳар ва қишлоқлари, меҳнаткашларнинг фидокорона меҳнатлари, замондошларимизнинг музаффар бунёдкорликлари Борис Сергеевични насрда ҳам, назмда ҳам қалам тебратишга ундаб келмоқда. У қуёшли ўлкамизнинг турли жойларида тез-тез бўлиб туради. Бу ижодий сафар натижалари, албатта, изсиз қолмайди. Иқтидорли адибнинг ижодида янги саҳифалар очади. Унинг «Қўҳна Бухоро қизи», «Сени севги чорлайди», «Эътироф» ва бошқа шеърий тўпламларидаги асарларнинг аксариятида гўзал диёримиз, унинг тарихи ва бугунги равнақи ҳамда баҳодир кишиларнинг улкан яратувчилик ишлари қаламга олинади. Адибнинг очерклари ва йўл хотираларида ҳам замондошларимизнинг орзу-умидлари, фидойиликлари ўз аксини топиб келмоқда.

Дунёнинг турли мамлакатларида бўлиб турган воқеалар Борис Сергеевични қўлига қалам олишга ундайди. У дунё тинч бўлса, эл тинч бўлади, дейди. Шунинг учун хорижий мамлакатлар сафарларида кўрган-билганларини қадрдон китобхонларига ҳикоя қилиб беришни ўзининг муқаддас бурчи деб билади. Унинг «Қувончга тўла ҳаёт», «Токиода сукунат йўқ» асарлари Европа, Осиё, Африка ва Америка қитъаларига қилган сафарларидан олган таассуротлари асосида юзага келган.

Борис Пармузиннинг ўзбек ёзувчилари сафида ижод қилиши, уларнинг асарлари ва ижодий йўллари билан яқиндан танишлиги, адибни ўзбек адабиётининг фаол тарғиботчисига айлантирди. У атоқли ёзувчимиз Ойбекнинг Покистон халқи ҳаётидан олиб ёзилган «Нур қидириб» повестини ва Улуғ Ватан уруши мавзуидаги «Қуёш қораймас» романини рус тилига маҳорат билан таржима қилди. Шунингдек, Иброҳим Раҳим, Ҳаким Назир, Саъдулла Кароматов, Жонрид Абдуллахонов, Ўткир Ҳошимов ва бошқа ўзбек адиблари ҳамда шоирларининг асарларини ўз таржимасида рус китобхонларига етказди. У қорақалпоқ адабиёти билан ҳам яқиндан таниш. Бу адабиёт вакилларининг бир қанча асарлари Борис Сергеевич таржимасида рус тилида нашр этилди.

Борис Пармузиннинг ижодий ҳаёти республикамиз матбуотининг равнақи билан ҳам чамбарчас боғланган. У республикамизнинг газета ва журналларида мақола ва очерклари билан тез-тез кўриниб туради. У Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи аппаратида ишлаб, жойлардаги ижодий ташкилотларга доимий эътибор ва ёрдам кўрсатиб келмоқда. Ёш ёзувчиларнинг ижодлари билан яқиндан танишиб, уларнинг камол топишлари, халқимизга манзур бўладиган асарлар ёзишлари учун яқиндан ёрдам кўрсатмоқда. Шу боисдан ҳам уни кўпгина ёшлар устоз деб биладилар.

Камтарин, серғайрат, ижоди сермаҳсул коммунист, ҳамкасб дўстимиз бу кун олтмиш ёшга тўлди. Бизнинг давримизда олтмиш ёш — айни навқиронлик фасли. Борис Сергеевични бу қутлуғ ёши билан муборакбод этиб, китобхон халқимизни янги-янги асарларингиз билан хушнуд этаверинг, доимо соғ-саломат бўлиб, ижод чаманидаги ҳаётингиз ҳамиша гуркираб яшнайверсин, деймиз.

НАЗАРМАТ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ИШЧИЛАР ҲАҚИДА ҒАМХЎРЛИК

ТОШКЕНТДАГИ «Компрессор» заводида ишчиларнинг яхши дам олишлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё. 8 минг китобга эга бўлган бадиий ва техник кутубхона ишлаб турибди. Бу ерда тез-тез концерт ва кечалар, санъаткорлар билан учрашувлар ўтказиб турилади. Яқинда ишчилар ҳузурига Большой театр артистларининг бир труппаси меҳмон бўлиб келди. Корхона аҳли Ботир Зокиров ижросидаги концерт программасини ҳам мириқиб томоша қилдилар.

Завод ҳовлисида қад кўтарган маданий-маиший хизмат уйида ишчиларга катта қулайликлар яратилган. Ишчилар бу ерда сменадан сўнг ванна, душ, қабул қиладилар, шахмат-шашка, теннис билан машғул бўладилар.

Корхона маъмурияти, маҳаллий комитет маиший хизмат биноси билан ёнма-ён қўшимча физиотерапия хоналари қуришни планлаштирган. Яқин кунлар ичида у биткאзиб ишчиларга топширилади.

М. ШАРИПОВА.

«Тошкентгеология» ишлаб чиқариш бирлашмасининг геологлари республикамизда минерал хомашё конларини қидириб топиш соҳасида катта изланишлар олиб бормоқдалар. Бунинг натижасида металлургия ва қурилиш индустриясн турли тармоқларини янада самарали юксалтириш имкониятлари яратилди.

Суратда: бирлашмага қарашли «Химгеологнеруд» геологик-қидирув экспедициялари бошлиқлари А. Толипов (чапда) ва А. Шапошников янги топилган хомашё минералларини кўздан кечирмоқдалар.

В. Сироткин фотоси.

ЯНГИ ДИОРАМА

Серқуёш республикамиз ўзининг бой табиати ва ажойиб манзараси билан ажралиб туради, шу билан бирга ўзига хос ҳайвонот дунёсига ҳам эга. Бу ерда бой сув ресурслари мавжуд.

Жонажон табиатнинг ана шу бебаҳо инъомларидан инсон саломатлиги йўлида оқилона фойдаланиш муҳим вазифадир. Буларни ўзида акс эттирувчи манзарали диорама ва жадваллар туркуми яратилди. Диорама республика давлат табиат музейида янги ташкил этилаётган экспозициядан ўрин олади.

«Табиатни муҳофаза қилиш ва унинг бойликларидан рационал фойдаланиш» деб номланган мазкур экспозицияда республикамизнинг ер, сув ресурсларига, ҳаво, ҳайвонот ва ўсимлик дунёсига доир материалларга катта ўрин берилган. Шунингдек, турли макет ва рангли фотосуратларда сўлим табиат манзаралари акс этади.

Атроф-муҳитнинг мусаффолиги инсон саломатлиги учун зарурлиги алоҳида жадвалларда кўрсатиб берилади. Тошкентдаги яшил зоналар ҳақида ҳикоя қилувчи рангли фотосуратлар ҳам кўплаб тайёрланди. СССР ва Ўзбекистон ССР «Қизил китоблари»га киритилган ноёб ҳайвон ва ўсимликлар билан «Ўзбекистоннинг ҳавонот ва ўсимликлар дунёсини муҳофаза қилиш» деган бўлимда танишиш мумкин. Экспозициядан шунингдек, «Сув ресурслари» бўлими ҳам жой олди.

Янги экспозицияни жиҳозлаш учун музейга республика архитектура таъмирлаш бадиий устахонасининг рассомлари ёрдамга келишди.

(Штатсиз мухбиримиздан).

ПЛАКАТЛАР КОНКУРСИ

Москва ва Улан-Баторда совет монгол дўстлигига бағишланган плакатлар кўргазма-конкурси ишлаб турибди. Иттифоқимизнинг барча республикаларидан вакиллар қатнашаётган бу конкурсда Ф. Кагаров, С. Лепёшкин, М. Калинин, Л. Маркин, Г. Битюцкий каби тошкентлик плакатчи-рассомлар ҳам иштирок этмоқдалар.

Қатнашчиларнинг ижодий ишлари конкурснинг «Дўстлик. Бирдамлик. Бирлик» шиорига тўла мос тушмоқда.

О. АПУХТИН.

ЎҚУВЧИЛАР ФИЛЬМ ҚАҲРАМОНИ

Кейинги йилларда «Ўзбекфильм» киностудияси болалар ҳаётига бағишланган қатор бадиий фильмларни яратди. «Аччиқ данак», «Олмос», «Тоғлар чорлайди» каби ленталар шулар жумласидандир.

Шу кунларда суратга олинаётган «Биринчи сентябрь ёки дарсга ярим соат қолганда» бадиий фильмида эса мактаб ҳаёти ўз аксини топади. Болалар ўртасидаги ўзаро дўстлик ва ҳамкорлик, бебаҳо яшил табиатга бўлган муносабат масалалари қизиқарли кинолавҳаларда кўрсатиб берилади. Фильмдаги ролларни ижро этиш учун кўпгина мактаб ўқувчилари таклиф этилган.

Бу янги лента кинорежиссёр Ҳ. Файзиев томонидан яратилмоқда.

РАССОМНИНГ УЙ-МУЗЕЙИГА ТОРТИҚ

● **Машҳур** мўйқалам устаси, СССР халқ рассоми Ўрол Тансиқбоев ўзидан бой ижодий мерос қолдирди. У яратган тасвирий санъат асарлари 500 дан ортади. Бундай жозибадор расмларни Третьяков галереяси, Шарқ халқлари санъати музейи, Қозоғистон ССР Давлат санъат музейида ҳам учратиш мумкин.

Қорақалпоқ санъат музейи фондида ҳам рассомнинг талайгина асарлари бор. Бу асарлар катта бир коллекцияни ташкил этади. Уни тўплашда музей директори, рассом И. Савицкий жонбозлик кўрсатди. Ана шу коллекциядаги график асарлардан бир нечтаси Тошкентдаги уй-музейга тақдим қилинди. Бу расмлар рассом ижодининг дастлабки даврига мансуб бўлиб, ранг-баранг мавзуларда яратилган.

РАҚСЛАР ГУЛДАСТАСИ

● **Мукаррама** Турғунбоева номидаги Ўзбекистон ССР Давлат хизмат кўрсатган «Баҳор» халқ рақс ансамблининг репертуари йил сайин ранг-баранг номерлар ҳисобига бойиб бормоқда. Серқуёш республикамизнинг шонли 60 йиллиги нишонланадиган йилда ижодий коллектив қатор жозибадор рақсларни ўз мухлисларига тақдим этади. Хусусан, «Шарқ хотин-қизлари» деб номланган композиция юбилей концерт программасидан муносиб ўрин олади. Хотин-қизлар озодлиги ва уларнинг бугунги бахтиёр ҳаётини тараннум этувчи мазкур рақслар гулдастаси ўзига хос хореографик бадиий асардир.

Ансамблнинг бадиий раҳбари, СССР халқ артисти Қундуз Миркаримова томонидан саҳналаштирилаётган «Шарқ хотин-қизлари» композициясининг мазмунига мос ёқимли ва шўхчан музика яратилди. Таниқли композитор Сулаймон Юдаков ижодига мансуб ана шу музикали лавҳалар янги постановканинг янада жозибадор бўлишини таъминлайди.

А. АЛИЕВ.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ

ДАВОЛАШГА ЭНГ ҚУЛАЙ ДОРИЛАР

Ҳурматли редакция! Кейинги пайтларда полимерлар аралашган дориларнинг турли касалликларни даволашдаги қулайлиги ҳақида кўп гаплар бўляпти. Шулар тўғрисида батафсилроқ маълумот берсангиз.

З.МЎМИНОВА,
педагог.

Кейинги йилларда аҳолининг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилиш, даволаш усуллари, дорилар сифатини яхшилашда кўпгина муваффақиятларга эришилди. Хусусан шундай дорилар яратилдики, улар организмга сингиши, оғриқни тез тўхтатиши, кам истеъмол қилиниб, кўпроқ самара бериши билан эътиборга лойиқдир.

Дориларнинг сифатини оширишда полимерлар химиясининг тараққиёти катта роль ўйнамоқда. Полимер аралашган дориларнинг аччиғи кам бўлади, шифобахшлиги эса ортади. Бундай дориларни самарадор бўлганлиги учун бир кунда 3—4 маҳал эмас, бир маҳал ёки ҳафтада бир марта ичиш тавсия этилади.

Ўз хусусиятига кўра полимерли дори-дармонлар беморлар организмида «депо» вазифасини ўтайди. У ўз таркибидаги шифобахш дориларни узоқ вақт давомида керакли миқдорда чиқариб туриши, шу йўл билан бемор хасталигини тез енгиллатиши мумкин. Бундан ташқари полимерли препаратлар киши танасидаги турли ферментлар ва бошқа биологик актив моддалар билан реакцияга кириши натижасида янги бирикмалар ҳосил қилиб, таъсир ўтказиш кучини янада кўпайтира олади. Шунинг учун ҳозирги пайтда шифокор олимлар полимерли дорилар билан қизиқиб қолдилар ва чуқур тадқиқотлар олиб бораётирлар.

Бу дориларнинг янги маълум бир тури организмдаги касал жой ёки жароҳатнинг тўғри ўзига етиб бориб ижобий таъсир кўрсата олади. Полимерлар билан бириктирилган ферментли препаратлар сўзимизнинг яққол далилидир.

Айтайлик, юрак томирларидан бирига қон қуйилган. Бу эса юрак фаолиятини мушкул аҳволга солиб қўяди. Ана шундай кезларда томирда пайдо бўлган тромбни эритиб юбориш хусусиятига эга бўлган полимерли ферментлардан фойдаланилади.

Ҳозирги пайтда Бутуниттифоқ кардиологик марказида ана шундай перпаратлар шифокорлар учун ҳам, берморлар учун ҳам катта қулайлик яратмоқда. Ёки бўлмаса беморлар қон босимини пасайтирадиган дофамин ҳосилаларини олайлик. Улар ҳозир анча оммалашиб қолди. Танадаги маълум бир органни ё бўлимни жонсизлантиришда, яъни наркозлашда целлновокаиндан унумли фойдаланилмоқда.

Кейинги йилларда медицина тажрибасида жуда катта аҳамиятга эга бўлган ва кундан-кунга ривожланиб бораётган молекулали даволаш системаларининг вужудга келишида ҳам полимерлар хизмати каттадир. Окусерт номли кўз плёнкаси, аёллар хасталигини даволашда қўлланиладиган прогрестасерт номли катта молекулали даволаш системалари бунга мисол бўла олади. Кўнгил айниши, бош айланиши натижасида пайдо бўладиган турли касалликларни даволашда ишлатилувчи трансидерм препарати юрак хасталиклари, томирлар сиқилишини даволашда кенг қўлланилмоқда.

Полимерли препаратларни жароҳатли органларга магнит ёрдамида ҳам тўплаш беморларга шифо бахш этишдаги янги методлардан ҳисобланади.

Полимерли препаратларнинг турлари ва формалари, уларнинг шифокорлар томонидан кундалик турмушга тадбиқ қилиш йўллари кўпаймоқда ва ривожланиб бормоқда. Полимерли препаратлар ҳали кўп ўрганишни, тадқиқотлар олиб боришни талаб қилади. Балки XXI аср полимерли шифобахш препаратларни медицина практикасида кўплаб қўллаш даври бўлиб қолса ҳам ажаб эмас.

Ҳ. АЛИЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси полимерлар химияси ва физикаси институтининг лаборатория мудири, медицина фанлари доктори.

Спорт

ЛЮДМИЛА БУТУЗОВА ҒОЛИБ

Токиода енгил атлетика бўйича йирик халқаро турнир бўлиб ўтди. Унда тошкентлик Людмила Бутузова муваффақият қозонди. У 1 метр 95 сантиметр баландликка сакраб, биринчи ўринни эгаллади.

БРОНЗА МЕДАЛИГА ДАЪВОГАРЛАР

«Политотдел» қизлари навбатдаги турда ўз майдонларида Шауляйнинг «Таурас» командасини қабул қилиб 2:1, 1:1 ҳисобида ғалаба қозондилар.

Маълумки, чим устида хоккей бўйича олий лигада қатнашаётган Москванинг «Крилья Советов» ҳамда «Политотдел» коллективлари бронза медалига даъвогар бўлиб турибдилар. Москваликлар навбатдаги турда «Андижанка»нинг меҳмони бўлдилар. Биринчи ўйин 1:1 ҳисобида дуранг натижа билан тугади. Иккинчи ўйинда эса «Крилья Советов» 1:0 ҳисобида устун келди. Ҳозир москвалик хоккейчиларда 40 очко, Тошкент области вакилларида эса 35 очко бор. Энди мазкур коллективлар бу йилги мавсумда 4 ўйин ўтказадилар. Ҳамюртларимиз «Андижанка» ҳамда Москва областининг «Спартак» коллективлари билан учрашишади. «Крилья Советов» эса турнир жадвалининг биринчи поғонасини эгаллаб турган СКИФ ҳамда иккинчи ўринда бораётган, ўтган йилги мамлакат чемпиони Бориспольнинг «Колос» командаси билан куч синашади.

МУСОБАҚАЛАР ҚИЗҒИН ПАЛЛАГА КИРДИ

Республикамизда мактаб ўқувчиларининг XVII Бутуниттифоқ спартакиадасида бир қатор спорт турлари мусобақалари якунланди, сўнгги учрашувлар 25 сентябрда бўлиб ўтади.

Баскетболчиларимиз навбатдаги турда Белоруссия терма командаси билан учрашиб, 68:57 ҳисобида ғалаба қозондилар. Қизларимиз эса РСФСР (Ленинград) коллективи билан мусобақада ўз маҳоратларини намойиш этиб, 68:74 ҳисобида устун келдилар.

Сув ҳавзаларидаги мусобақалар ҳам қизғин паллага кирди. Тошкентлик Алексей Бродовиков 1 метрлик трамплиндан сувга сакрашда иккинчи ўринни эгаллади. 100 метрга чалқанча сузишда ҳамюртларимиздан Елена Калмакова бир мунча муваффақиятли қатнашиб, 7-ўрин билан чегараланди. 200 метрга комплекс сузишда пойтахтимиз вакили Мария Панина ленинградлик Татьяна Лавриновичдан бироз орқада қолиб тўртинчи бўлди.

ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИГА 1985 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

Газетанинг обуна баҳоси:
бир йилга—6 сўм 60 тийин,
олти ойга — 3 сўм 30 тийин.

Обуна барча алоқа бўлимларида, корхоналар, идоралар, ташкилотлар, колхоз ва совхозларда жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Газетани ҳар куни ўз вақтида олиб туриш учун обуна бўлишни унутманг.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СССР БЎЙЛАБ ГАСТРОЛЛАР

Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театри биносида

Кобул шаҳридаги

АФҒОН ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

СПЕКТАКЛЛАРИ

(Афғонистон Демократик Республикаси)

21, 22 сентябрь соат 19.00 да
Асадулла Ҳабиб.

«ТУН ВА ҚАМЧИН»

Постановкачи—профессор А. К. БЕСЕТ.

23 сентябрь соат 19.00 да

БИР АКТЛИ СПЕКТАКЛЛАР

«ОНА ҲАҚИДА АФСОНА»

М. Горькийнинг «ИТАЛИЯ ҲАҚИДА ЭРТАКЛАР» асари бўйича.

Инсценировка муаллифи — доктор Муҳаммад Наим ФАРХОН.

Постановкачи—Ҳамид ЖАЛИЯ.

Бертольт Брехт

«ҚОИДА ВА ИСТИСНОЛАР»
Постановкачи—Ҳамид ЖАЛИЯ.

Театр директори ва бош режиссёри—Ҳамид ЖАЛИЯ.
Томоша зали радиолаштирилган, текст рус тилида эшиттирилади.
Билетлар театр кассасида соат 10 дан 19.00 гача сотилади.

«УЗБЕККОНЦЕРТ»

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

26, 27, 28, 29, 30 сентябрь соат 20.00 да

Ўзбекистон ССР Давлат хизмат кўрсатган

«ЯЛЛА»

ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТЛАРИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ФАРРУХ ЗОКИРОВ.

16 ёшга тўлмаганлар кечки концертларга қўйилмайдилар.

Билетлар Свердлов номли концерт зали кассасида соат 15.00 дан бошлаб сотилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ-I. 9.00 — Время. 9.40— Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.55 — «Ҳайр, Ёз». Концерт. 10.30 —«Бўғоз узра учаётган қуш». Бадиий фильм. 11.35—Концерт. 12.20 — Телефильм. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Телефильм. 16.05 — Концерт. 16.35 — «Пўлат қандай тобланди». Н. Островскийнинг ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 17.20 — Мактаб ўқувчиларининг СССР халқ ўқитувчиси, Воронеж областидаги Каменно-Степное қишлоғи ўрта мактабининг директори А. М. Иванов билан учрашуви. 18.05 — «Шахмат мактаби». 18.35 — «Дунё ва ёшлар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Фан ва турмуш». 20.00 — Спорт программаси. 21.30 — «Время». 22.05 — «Мангу даъват». Бадиий фильм. 2-фильм. 1-серия. 23.10 — «Дунё воқеалари». 23.25 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15—9.35 — Илмий-оммабоп фильм. 12.00 — 12.35 — «Оила ва мактаб». 13.00—13.20 — Илмий-оммабоп фильм. 14.50 — «Телефон орқали совға». Бадиий фильм. 16.25 ва 18.30 —Янгиликлар. 18.50 — «Онамларнинг мактаби». 19.20 — Телефильм. 19.30 — ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ. 20.30 — «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 — Киножурнал. 21.00 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт. 22.55—Ҳужжатли фильм.

ЎзТВ-I. 10.00 — «Ахборот». 10.20 — Болалар учун фильм. 10.50 — Телефильм. 11.30 — «Светофор». 12.30 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.30 — Мактаб ўқувчиларининг XVII Бутуниттифоқ спартакиадаси. Енгил атлетика. 19.00 — «Ягона сиёсий кун». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «Ишчанлик вазиятидаги учрашувлар». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Полифоник лавҳалар. 21.20 — Телефильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Хирмонингизга барака». 22.20 — СССР Ёзувчилар союзи ва ЎзССР Ёзувчилар союзи ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишланган адабий кеча.

ЎзТВ-II. 9.00—16.30 — МТ-II. 18.10 — «Шаҳар ёшлиги». Телефильм. 18.30 — Шоирлар—болаларга. 19.00 —СССР халқларининг куйлари. 19.30 — «Қизиқарли математика». 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — «Кичик фожиалар». Телеспектакль. 21.30 — МТ-II.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ / "Ташкентская правда" / ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, Ленинград кўчаси, 32. ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари—335885; 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749, қишлоқ хўжалиги—325647, пропаганда—325556, совет қурилиши—325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553, адабиёт ва санъат—325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733, хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354, фельетонлар—325556, фотомухбир—325894.

Р. 20081. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1787. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12